

NÉPÜNK

Director și Șefredactor: Wasserstrom Sándor

REVISTA EVREIASCĂ

Redactor responsabil: Leitner Zoltán

Az alacsonyrendűség legendája!

Évek óta bővbölik a rádiók és milliós példányszámban megjelenő lapok s a propaganda minden eszközével igyekeznek beverni a közvélemény fejébe, hogy egyetlen ország közgazdaságának sincsen szüksége a zsidókra. Ezen a téren is az „önellátás”-ra kell berendezkedjenek az államok. Mi zsidók tudtuk, hogy mindez csak „propaganda.” Sőt mi több, sohasem hittük el, hogy az illető vezetők, akik a primhegedűt játszik, maguk is komolyan veszik azt, amit mondanak. Nem hittük el sohasem az antiszemita propagandának, hogy őszintén hiszi azt, hogy a zsidó orvos rosszabb, mint a nemzsidó. A zsidó mérnök kisebb értékű volna, mint a keresztény. Inkább azt gyanítottuk, hogy talán a „struggle for life”, a küzdelem a létért kategórikus imperatívusza követeli azt, hogy a talán élelmesebb, ügyesebb és küzdőképesebb ellenfelet el kell távolítani az utból. Szép új szavakat képeztek, mint az „örsegyváltás”, ami nem jelentett egyebet, minthogy „te zsidó eleget voltál már bankigazgató, most én leszek.”

Mindezt abból az alkalomból kell elmondjuk, mert rendkívül érdekes hírek érkeznek Németországból. Már hetek óta kísért ez az új ritmus és mind határozottabb alakot ölt. Előbb jött az, hogy a zsidók munkaerőjét felhasználják a természetben. Későbbi rendelkezések már a munkakört is kezdik szabályozni. Előbb azt hallottuk, hogy az építőiparban, majd az utépítésnél használják fel a zsidó munkaerőket. Egy kissé „egyiptomi” volt ez a kezdet, hasonló ahhoz, ahogy őseinket a Fáraók dolgoztatták. Majd híre jött, hogy a németek nem erőltetik többé a zsidók kivándorlását, sőt egyes verziók szerint be is tiltják.

S most jött a legújabb és legérdekesebb. Ezek szerint a zsidó mérnököket reaktiválták, mert a német ipar egyre fejlődő ütemének minden értékes alkotó kézre szüksége van. Különösen mérnökökre. S ez a jelenség folytatódott azzal, hogy a magyarországi első zsidótörvény által munkanélkülivé tett zsidó mérnökök kezdtek gravitálni Németország felé. Es csodák-csodája — azt a választ kapták a hatóságoktól, hogy jelentkezzenek a szakcégeknek. Erről tud a magyar mérnökök országos szövetsége is és a hírt megerősítette minden vonatkozásban.

Nincsen okunk az örömrre. Mi eddig is tudtuk, hogy nem vagyunk félig-ember, félig-állat szörnyek, ahogy azt egyidőben bizonyos propaganda elhitetni igyekezett. Ezt a hürdetők sem hitték és még kevésbé azok, akiknek hirdették. Csak a zsoldosok, a munkanélküli henyelés haszonlesői tették úgy, hogy elhiszik. Ugyálszik a németek tudják, hogy egy zsidó elektromérnök hasznát haj-

hat a német iparnak. Meg a zsidó építész-mérnök. Később kiderül majd, hogy a zsidó orvos se „kutyá”, meg a zsidó vállalkozó sem. Nem vesszük ezt még a gyógyulás színtomájának. Anyira optimisták nem vagyunk. A mi helyzetünk Kelet- és Közép-európában nagyon beteg. Az, hogy a „láz” egy tízzel lejjebb megy, még nem jelent egy derülátóbbak legyünk a kellenél. Legfeljebb örömmel tölt el bennünket a hír azért, mert kiderült, hogy a zsidó mérnök — már nem inferiális kártékony duvad, ha-

nem hasznos ember. Mi is tudtuk, ők is tudták. De lassankint kiderül majd, a nagy tömegek előtt is, hogy mi zsidók emberek vagyunk. Sőt hasznos emberek. Figyeljük csak tovább ezt a tragikomédiát. A németek elkezdték a zsidótörvényt. A Nullusok nulluszt. Erre a magyar zsidó mérnököket elküldték. S most az elbocsájtott mérnököket Németországba csalogatják, hogy ott dolgozzanak — a német ipar érdekében. A magyarországi iparnak már nem kellene. Ott van „leég” már. A németeknek még mindig kevés a mérnökük, pedig de sok képzett szakember van ott. Ha nem volna oly mélyesleges tragédia, akkor mosolyogni is kellene rajta. Hogy mikor és hol bicsaklik ki az emberi logika. Ugyálszik nem sántikálhat sokáig, mert nyakát szegi. Ideig-örig még lehet port hinteni, de nem örökre. A mérnökökön kezdik, majd jön a többi is. Százszernyi zsidó tragédiáján és kénszermunkáján keresztül elkövetkezik még a — rehabilitáció.

A hágai döntőbíróóság elé kerül a palesztinai bevándorlás kérdése

London. — A nemrégiben kiadott certifikát rendelkezéssel kapcsolatban, mely szerint április havára ezer bevándorlási engedélyt adott a brit kormány, a Jewish Agency közbelépett az angol kormánynál, hogy tiltakozik az ellen, miszerint a gazdasági befogadóképesség elvét elvessék. A

mandátum szelleme és interpretációja szerint, mivel ezt az elvet az angol kormány nem respektálja, a zsidóság képviselői a hágai döntőbíróóság elé óhajta vinni az ügyet, amely hivatott lesz dönteni olyirányban, hogy joga van-e ezen az angol kormánynak önkényesen változtatni.

Ausztráliába bevándorolt zsidók önként jelentkeznek katonai szolgálatra

Sidney. — Több ezer zsidó menekült, akik Németországból, Ausztriából és Csehszlovákiából vándoroltak ki, gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy önként felajánlják szolgálatukat az ausztráliai kormánynak, szívesen teljesítenek katonai szolgálatot, ha annak szükségességét kimondják. A határozat kellemes benyomást tett az

ausztráliai hatóságokra és a közvéleményre. Eddigi törvények szerint csak született vagy öt évi ott tartózkodás után naturalizált alattvalók teljesíthetnek szolgálatot. Most tervezik, hogy megváltoztassák ezt a törvényt, mivel ezzel sok technikailag magasan képzett és katonai szempontból is igen értékes erővel gyarapodna az ausztráliai haderő.

A mufti Palesztina államfője akar lenni

Tel-Aviv. — A „Haarez” héber lap szerint, a jeruzsálemi főmufti, aki jelenleg Svriában tartózkodik, mert az angol hatóságok nem tűrték tovább izgatásait, kijelentette, hogy amennyiben Palesztina arab uralma biztosítva volna, úgy ragaszkodik ahoz, hogy ő legyen ennek az államnak első államfője. Az angol lapok ezt a felvetést a limine elutasítják és a leghatározottabban kijelentik, hogy a brit kormány semmiesetre sem tűrné el, hogy a mufti ilyen szerepet kapjon, aki nagyrésztben okolható azzal, hogy tevékenységével állandó nyugtalanságot teremtett a Közelke-

len. A mufti tartja a palesztinai kérdést állandóan felszínen és az arab államok uralkodóit is befolyásolja angol, illetőleg zsidó-ellenes megnyilatkozások megtételére.

Ezzel kapcsolatban említjük meg, hogy a palesztinai kormány átirattal fordult a szíriai kormányhoz, amelyben kéri, hogy Abdul Razzik odamenekült arab-terrorista vezért adják ki, hogy elkövetett cselekményeiért bíróság felelősségre vonják. A szíriai kormány még nem nyilatkozott, hogy vajon eleget tesz-e a palesztinai kormány kérésének, vagy sem.

Émelkedett szellemü megnyilatkozások a magyarországi zsidóság igazáért!

Megemlékeztünk már arról több ízben, hogy a világ újabbkori történelmében Magyarország történelmében elsősorban, hogy zsidóellenes törvényeket parlamenti uton akarnak életbeléptetni. Az orosz zsidóellenes törvényeket sem a duma hozta, a háború utánát pedig a parancsuralmi államok minden vétőjog nélkül léptették életbe. — Ezen a magyarországi zsidótörvény-tárgyalásnak voltak arnyoldalai, de olyan tények és szellemre is rámutatott, amely azt példázta, hogy a közvélemény nincsen áthatva a törvény szükségességének eszméjétől. A munkáosztály, sőt még a földművesosztály is a latifundiumok és nagybirtokok felszámolására, nem pedig a zsidótörvény rafi-nál paragrafusait. Sőt, a magyar magnások egyrésze, akiknek vezére gróf Károlyi Gyula és a régi liberális világ „utolsó mohikánjai”, a Hegedüs Lórándok, Grätz Gusztávok és a többiek is távol vannak a törvény szellemétől.

A zsidótörvény tárgyalása a magyar parlamentben és felsőházban olyan klasszikusan imponáló megnyilatkozásokat hozott, amelyeket egy későbbi korban, iskolákban fognak tanítani, mint az emberi megértésnek, felelőtlenségnek, nemese emberi érzelmeknek emelkedett példái.

Erre fogják majd vélni egykor annak a Bezerédi Istvának szavait, akire azt mondotta Ruppert Rezső a képviselőházban, „volt már a magyar történelemben egy Bezerédi István, aki a múlt század 30-as és 40-es éveiben a reform-politika lelkes híve volt és aki még a 43-as reformok megvalósulása előtt, meggyében önként jelentkezett adófizetőnek és saját jószántából felszabadította jobbágyait. Az akkori Tasnádi Nagy Andrások (a jelenlegi magyar igazságügyi-miniszter) azt mondták erre, hogy „tulokorán süttötte el a pisztolyt!”.

Ezután következtek az, amit mi is hittel hiszünk és vallunk, s aminek Ruppert Rezső hangot is adott:

A Tasnádi Nagy Andrásokkal szemben azonban mind a Bezerédjeknek volt igazuk! Történelmi súlyú szavak, de Bezerédi István, aki nem sváboknak ivadéka, hanem a kuruc-labanc korokban is szerepet játszott egyik őse — a kurucok oldalán — a következőket mondotta felsőházi beszédében: — Keresztény lelkiismeretemmel, jogteljesítéssel és törvényhozói kötelességemmel összeegyeztethetlenné tartom, hogy a zsidótörvényt minden jogalapot, teljességgel ellentétben áll az igazsággal és méltányossággal, ellentétben áll a magyar alkotmány szellemével, szaktást jelent a sokszáz éves közfelfogással és jogfejlődéssel. Ezenkívül politikai és közgazdasági kihatásaiban veszélyes és óriási károkat fog okozni, sőt máris okozott. Nézetem szerint — mondotta Bezerédi István — ezt a törvényjavaslatot a felsőháznak a limine kelleme visszautasítani, mert a törvényhozás feladata a jogalkotás, nem pedig a jogfosztás, már pedig ez a törvényjavaslat semmi más, mint jogfosztás.

Megemlékeztünk már Prónay György bátor nagyszerű beszédéről, aki a száz magyar tábornok aláírásával ellátott beadványt tette le a felsőház asztalára. Hegedüs Lóránd pedig azt mondotta többek között: — Ez a törvény a leghatározottabban szembenáll Szent István eszméjével. Ez

olyan tragikus dolog, aminek horderejét nem is lehet fel fogni és minél inkább gondolkodom ezen a törvényen, annál hevesebben kell ellene tiltakoznom. Azt hiszem, hogy az én ősi véremnek is szabad szólnia, amely azt mondja, hogy a magyar fajra csak addig van szükség Európában, amíg hű marad a szabadság gondolatához. Ez mert ez a javaslat ezt megtagadja, sem általánosságban, sem részleteiben nem fogadom el.

De idézzük Balogh Jenő főrend szavait, aki ezeket mondotta: — Nem fogadom el azt a megoldást, hogy másoktól vegyük el a kenyeret a magyar ifjúság érdekében. Ez az irigység és gyűlölet felkeltése, aminek azonban már nem lehet határt vonni. En ezzel szemben azt üzenem a magyar ifjúságnak, hogy szeretünk benneteket, de dolgozzatok, tanuljatok és munkával szárnyaljatok túl a zsidót. Mi, akik ellene vagyunk ennek a javaslatnak, nem a zsidók mellett, de a magyar nemzet érdekében szólunk fel.

Lloyd George és Hore Belisha intervenáltak a végleges palesztinai döntés elhalasztása érdekében

London. — Nahar pasa, Egyiptom miniszterelnöke kísértetével együtt Londonba érkezett, hogy ott a zsidó emigráció és Palesztina ügyében fontos és lényegbevágó tárgyalásokat folytathasson Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszterrel. A tárgyalások napokon át folytak, a legnagyobb titokzatsággal, ugyanarra, hogy egyetlen távirati irodának sem sikerült eddig semmit sem meg tudni. Ezzel szemben, ismervén MacDonald elkötelezettségét az arabokkal szemben, nagy aggodalommal néznek a tárgyalások elé. Amery volt gyarmatügyi miniszterrel és Wedgwood ezredessel, akik szimpatizálnak a zsidó törekvésekkel, a Párisban tartózkodó Jabotinsky telefonon érdeklődött, azonban semmi megbízható értesüléssel nem rendelkeztek. Jabotinsky felhívta telefonon Hore Belisha angol hadügyminisztert is, aki megígérte, hogy minden erejével azon lesz, hogy a kormányt jó belátásra bírja és hogy az arabok a döntést ne provokálják ki. Ugyancsak érintkezést kerestek Lloyd George-al, az angolok volt nagy miniszterelnökével, akinek kormányzása idején adták ki a Balfour deklarációt és szintén megígérte, hogy minden erejét latbaveti, hogy a zsidókra hátrányos döntés ne következék be.

Az arab körök legopportunusabb része is azt kívánja, hogy tíz évig legyen csak átmeneti idő és aztán arab uralom következék be Palesztina területén. Az angolok által ajánlott 5 év alatti bevándorlási kvótát, amely 70.000 személyt tenne ki, 60.000-re kívánják redukálni. Természetesen zsidó körök ezt az ajánlatot is a legerélyesebben elvetik.

Mélyreható változások várhatók az angol politikában

Mose Shertok, a Jewish Agency jeruzsálemi politikai osztályának vezetője Varsóba érkezett, hogy résztvegyen az Actions Comité kelet-európai tagjainak értekezletén. Shertok megérkezése után fogadta a sajtó képviselőit, akik előtt nyilatkozatot tett a cionizmus jelenlegi politikai helyzetéről.

Rassay Károly a javaslat újabb parlamenti tárgyalásánál klasszikus szavakat mondott, amikor kiemelte, hogy mennyire drámai jelentőségű gróf Károlyi Gyula lemondása főrendházi tagságáról, amelyet a javaslat miatt volt kénytelen megtenni.

Ugyancsak súlyos elítélő szavakat mondott számos keresztény magyar képviselő is a törvényről és amikor e sorokat írjuk, még mindig nem jutott nyugópontra a második magyarországi zsidótörvény.

Kétségtelen, hogy ez a parlamenti tárgyalás sok gyűlöletnek is nyitott színpont, de nagyobb elémeknek gyönyörű megnyilatkozását is. Gróf Apponyi György szavai is nem pusztán kiáltott szavak voltak, mert napnál lényesebben fog bekövetkezni a zsidóság rehabilitációja. Ha a világpolitikai konstelláció megváltozik, ha újra olyan erős dinamika fog érvényesülni, amely nem haladlos ellenséget lát a zsidóban, hanem embert, dolgozó, küzdő testvért, aki semmiben és semmivel sem kisebb értékű, mint bármilyen nép, amelynek körében él, akkor bizony a zsidók is más megítélésben részesülnek. Nem is szabad, hogy kisbrendűségi érzés támadjon egyetlen zsidóban sem. Nem és ezerszer nem! A zsidóság oklujon ezeknek a zsidóság érdekében felszólalt keresztények szavaiból, merítsen erőt és higyjen annak az időnek előjöveteleiben, amelyben a „Bezerédjeknek volt mindég igazuk”.

Többek között a következőket mondotta: — Mélyreható változások várhatók az angol kormány politikájában. Nem tudjuk még, mikor fogják nyilvánosságra hozni a kormány-nyilatkozatot, — lehetséges, hogy már a közeli hetekben sor kerül erre, — a londoni Palesztina-konferencia azonban már bizonyos fénnyel vetett az angol kormány jövőbeni politikájának általános irányvonalaira. Londonban kísérlet történt arra, hogy kihasználják azt a körülményt, hogy a zsidók védtelenül állanak. Ez a kísérlet nem sikerült.

Nem áll módunkban rákényszeríteni a kormányra a mi álláspontunkat, amely természetesen fedi Anglia igazi érdekeit. Komoly harc előtt állunk. Nem az angol birodalommal kerülünk harcba, hanem bizonyos politikával, amelyet az angol kormány keresztül szeretne vinni. A mi lojalitásunk Anglia iránt nem alattvalóknak, hanem szövetségeseinknek a lojalitása. Bármilyen kicsi és gyenge is a Cionista Világszervezet az angol birodalomhoz mérve, Palesztina kérdésében egyenrangúak vagyunk.

Szükségünk van Anglia szövetségére. Ez azonban nem jelenti azt, hogy feladjuk jogainkat és hogy szövetségi lojalitásunkat alattvaló lojalitásául csoréltjuk fel. Nehéz harcot kell megvívunk. Más kérdés ennek a harcnak a módja és formája. Egy azonban egészen világos, nevezetesen, hogy ebben a harcban csak a saját örökre számíthatunk. Egységesek és elszántak kell legyünk és meg kell erősítenünk palesztinai pozícióinkat, elsősorban új földszerzések által.

A mai tragikus időkben, amidőn szerződéseket semmisítettek meg és egyik napról a másikra vesztik el népek a függetlenségüket, boldogok lehetünk mi, ha palesztinai teljesítményeinkre nézünk, amelyek hosszú évek konstruktív építő munkájának az eredményei. Ezek a teljesítmények képezik az alapját a mi harcunknak. Csak ezek a teljesítmények fognak képessé tenni bennünket arra, hogy leromboljuk azokat a falakat, amelyeket ellenünk akarnak emelni.

Véres számok egy szomorú évfordulón...

Három éves fordulója van annak, hogy Palesztinában megkezdődtek a zavargások. 1936. április 24-én lapunk első oldalán nagy címbetűkkel a következőket írtuk: „Ártatlan zsidók vére áztatja Palesztina földjét”. Már akkor megírtuk, hogy egy európai hatalom állhat az események mögött, amelynek érdeke, hogy a palesztinai építés ne folyék zavartalanul. Meg azt is hirdették a távirati irodák, hogy Szíria határán 20.000 arab áll fegyverben, hogy megrohania Palesztinát. Anglia bűnösöl irunk, amely türi ezeket a terrorcselekményeket és nem látunk képes-séget az, amit mondtunk, hogyha nem török le hamar és erőlyesen a zavargásokat, akkor el fog harapóni.

Nagyon gyenge vigász az, hogy a mi ezeröttszáz mártírunkkal szember tízezer arab halt meg és 800 angol. Nem vigász az sem, hogy tízezer arab van koncentrációs táborban és több mint 50.000 menekült más arab országokba. Nem mi akartuk így, nem mi kezdtük. Mi a békés fejlődés és munka himnuszát zengettük, mi konstruktív munkát árabb rövidlátás, hogy mindazt, amit ott alkottunk, rommá akarja tenni. Akkor még talán nem láttunk egy szempontot olyan tisztán, mint mostan. És pedig: nem egyes arab banditák egyéni akciója ez, hanem az arab „nép” küzd egy másik nép ellen. Népek harca ez, amelyet a zsidóság sokkal nagyobb elánal és aktivitással küzdené végig, sőt talán már az ideiglenes győzelem is a miénk volna, ha nem lenne egy „rossz szövetségünk”, az angolok. Három év a vér és könyrvé. De amit Dizenhoff akkor mondott, az első halottak teremésén, azt mondjuk három év keserveségek után is újra:

— Testvéreink nem haltatok meg hiába!
— Nem hagyjuk magunkat senkiktől megfélemlíteni. Építomunkánkat folytatjuk utolsó emberünkig, a végős győzelemig. Testvéreim nem haltatok meg hiába! Minden csepp vér, amely hazánk földjére hull, csak megtermékenyíti örököt. Unnepélyesen fogadjuk meg siratkok előtt, hogy förtellenül folytatjuk szent művünköt, míg el nem jön ennek a földnek és Izrael népének megváltása!

Zangwill Izrael:

A haldokló

Éjféljában. Közéanglia egyik gazdag kereskedelmi városában egy puha szőrmekalapos, fehér nyakkendő sáfrány sáffalazatú egy híd, mely sötét folyót ivelt át. Egyszerre érezte, hogy valaki megrántja hosszú, fekete kabátja szárnyát. Ijedten és bosszankodva fordult hátra. Durván öltözött, fakultareu férfi volt.
— Bocssáson meg uram, rohantam ön után — lihegte.
— Mit akar? — szölt az ur türelmetlenül.
— Feleségem haldoklik, — felelt az ember reszeketve.
— Nagyon sajnálom — mondta az ur kétkedő tekintettel, — mert szokott utcai kéregestől tartott.
— Ez a borzasztó végső rohama csak egy órával ezelőtt jött.
— En nem vagyok orvos.
— Tudom, nem orvosra van szükség. Az orvos mellett van s úgy vélt, hogy csak még tíz percig él. Jöjjen kérem azonnal velem.
— Mit tehetek én?
— Ön elkész?
— Az vagyok.
— Ilát ha elkész?
A fehér nyakkendő viselője zavartnak látszott.
— Igen, — dadogta — bizonyos tekintetben az

Így beszélt akkor egy zsidó vezér és három éve mult el ennek. Nem akarunk most tetemrehívást rendezni, hogy kik a bűnösök abban, hogy mind a mai napig folynak ezek a terrorcselekmények. Ma sem tudunk egyebet mondani, mint azt, hogy kellő eréllyel már régebben letérhették volna egy félvad népnek ezt az igaztalan fellobbanását. Annak idején leközöltük gyászkeretben az áldozatok névsorát, de azt nem tudhattuk, hogy három év mulva 1500 zsidó mártír nevét kelene közöljünk, akik színe-java voltak a jisiv zsidóságának.

Egyetemi tanár és kis gyermek, dolgozó munkás és autóját vezető sofför. Kereskedő és iparos és sok örögen álló derék ghaffir. Minden rendü és rangú áldozat van közöttük, fegyverrel küzdő katona és ártatlan kis egyestendős gyermek, akinek nyakát kegyetlen beduink éjnek idején vágták el, mint a rémregényekben. Ezeröttszáz zsidó halott, akik még élhetnének, nevetnének és élveznének az életet, dolgozhatnának a zsidó ujjáépítés érdekében. Ki tudja, mennyi erő és érték, mennyi jószándék, mennyi képzelt boldogság került a föld alá az emberi kegyetlenség, vadtság és kíméletlenség miatt. S nem utolsó sorban, az angol közöny és angol „politika” miatt.

Nagyon gyenge vigász az, hogy a mi ezeröttszáz mártírunkkal szember tízezer arab halt meg és 800 angol. Nem vigász az sem, hogy tízezer arab van koncentrációs táborban és több mint 50.000 menekült más arab országokba. Nem mi akartuk így, nem mi kezdtük. Mi a békés fejlődés és munka himnuszát zengettük, mi konstruktív munkát árabb rövidlátás, hogy mindazt, amit ott alkottunk, rommá akarja tenni. Akkor még talán nem láttunk egy szempontot olyan tisztán, mint mostan. És pedig: nem egyes arab banditák egyéni akciója ez, hanem az arab „nép” küzd egy másik nép ellen. Népek harca ez, amelyet a zsidóság sokkal nagyobb elánal és aktivitással küzdené végig, sőt talán már az ideiglenes győzelem is a miénk volna, ha nem lenne egy „rossz szövetségünk”, az angolok. Három év a vér és könyrvé. De amit Dizenhoff akkor mondott, az első halottak teremésén, azt mondjuk három év keserveségek után is újra:

— Testvéreink nem haltatok meg hiába!

Minden csepp vér, amely hazánk földjére hull, csak megtermékenyíti örököt. S még hozzá tehetjük: jobban bíznak ma a végős győzelemben, mint valaha!

Akik megbánják, hogy nem maradtak zsidók

„Az élet sokszor mutat érdekes grimaszokat. Különösen a mai időkben. Olyan fintort vág, hogy egyszerre öröm járja át az ember szívét és hideg fut át a hátán. Milyen furcsa kép is az, amiről egynehány ideérkezett levél tanuskodik.

Az egyik levél Ausztráliából jött. Egy fiatalember írja, aki, mielőtt kivándorolt volna, kikeresztelkedett. Amikor a hajó megérkezett, egy kicsiny bizottság várta az érkezőket és megkérdezte a bevándorlólktól, hogy zsidó-e vagy sem. Levélíró „barátunk” azt hitte, hogy még Európában van és büszkén kijelentette, hogy „nem vagyok zsidó.” Nagy volt a meglepetése, amikor azt látta, hogy szomszédja, egy másik fiatalember, aki zsidónak vallotta magát, rögtön milyen fogadtatásban részesül. Azonnal egy ingyenes szállodába vitték, ingyen ellátást kapott és néhány nap mulva állása is volt. Viszont őrd senki sem nézett. Erre hábelsürgönyben kérte, hogy küldjék utána „zsidó iratait”, mert úgy érzi, hogy az általa megtagadott,

sasságu, mindennről fecsegő hitközségben épp egy ki volt téve kritikának, mint egy szép, védetlen ároalányé.
— Miért nem megy saját lelkipásztorukhoz? — kérdezte.
— Nekem nincs lelkipásztorom — szölt az ember majdnem bocsánatkéren. En magam semmben sem hiszek. — De — tudja — milyenek az asszonyok!
A lelkész nagyot sóhajtott. Ismerte a nők öb-beli ércényeit.
— Befsz majd minden vasárnap ment egyik, vagy másik templomba. Néha piszátárt az istentiszteletről, mielőtt felkeltem. S ha reggelim kész volt, nem törődtem vele. En nem kérdeztem utja felől, s ő sem törődött az én lelkesemmel, legalább is az utolsó tíz évig, amíg a gyerekeket nevelte. Nagyon jól megooztunk az asszony és a gyerekek... Oh, de most a végéhez közeledik! — tette hozzá zokogva.
— Ez mind szép, jó ember — tiltakozott újból a pap — hiszen mondtam, hogy tévedett. Maga nem tud semmit a vallásról. A felesége olyan lelkipásztort kiván, aki az 5 Megváltójáról beszél neki, a szentségekkel megértsíti, szent kenettel ellátja és feloldja bűnei alól.
— Oh, de ön hisz valamiben! — állhatatosan dobt az ember könyörgőge.
— Igen — felelt a rabbi — de nem ugyanabban a „Valamiben”, amiben felesége hisz.
— Ön hisz egy Istenben — ugrobár?
A lelkész kissé bosszantotta a vallástalan Ki-kérdése.

opportunitásból elhagyott zsidóság még mindig többet tud segíteni így lerongyoltan, megbántottan, mint a másik „szolidaritás.” Most úgy tesz, mint aki ruháját váltja. Ez az új ruha nem passzol neki, felveszi a kégit, a „lestráplált,” mert az most inkább divat — Ausztráliában. Ha nem volna olyan tragikus, akkor nagyot kellene nevetni a dolgon, nevetni, de könnyek között.

A másik ügy. Egy nagyváradi család évekként ezélt Budapestre költözött. Az apa meghalt, a fia Budapesten maradt. Elettér, jókedvű fiatalember, aki azonban látta, hogy vége a jó napoknak és elindult új lehetőségért keresni. Elindult utahova messzre, ahol nincs zsidótörvény. De előbb is levelet a régi anyáért és felvette az útját. Ki is érkezett Párisba. Ott felkeresett egy konzulatot vizuma ügyében. Megnézték iratát, látták utleveléből, hogy nem zsidó, s erre — meglepetéssel — a vizum kiadását. Azt mondta neki az idegen állam konzulja: — Igen, ha Ön emigráns zsidó volna, akkor inkább adnék vizumot, de így... Ez a „szegény fia”, hebegett-hápozott és most nem tudja, mit legyen. Megbánta, hogy felvette az „új ruhát”, holott Párisban még a régieknek több becsé van. Ilyen tintorokat vég az életnek nevezett komédia...

Pápai áldás

Egyszerű újsághír. Egy Schwartz Vilma nevű temesvári uróhölgy 1934-ben kért a zsidó hírtől és átment a katolikus anyaszentegyház kebelébe. Eddig a hír és még annyi. Kibírta a zsidóság. Ezzel nem lettünk szegényebbek. Viszont Vilma asszony mostanában betegeskedett. És valószínűleg egy olyan betegeskedést is érezni kezdett, amit pszichiaterek „lelküismeret”-nek neveznek. Megjött valószínűleg attól, hogy a könnyelműen elhagyott zsidóság legfelsőbb éti fóruma bajt zárt rá. Ijedtségekben a katolikus papjé földi helytartójához fordult, a római pápához. Vigasztalást kért Vilma asszony és a napokban levél jött a vatikáni udvartól, amelyben közlik, hogy a pápa minden szüneteltetés nélkül részesít és áldását küldi a levlélrókára.

Bizonyára megnyugszik ezután a kitért zsidó hölgy lelkiismerete. Nem fog háborog-

ni és minden jóra fordul. Mi nem kívánjuk neki azt, hogy rosszul menjen sora, meg talán beteg legyen. Sőt, mi kívánjuk, hogy adjon neki vigaszt a pápai áldás. Csak egyet nem értünk. Milyen meggyőződés lehet az, amely öt év után ilyen kétségekkel küzd? Talán mégsem volt oly szilárd a meggyőződés? Vagy a vívódások között mégis visszatekintett a zsidó mamára és papára, akik odafinn a mennyekben nem tudnak csak zsidóul imádkozni katolikus leányukért. Hitünk és meggyőződésünk szerint egy kis lelki vívódás nem árt Vilma asszonynak. Meg azoknak egynek sem, akik itthagytak bennünket, a földi malasztokért. Ravasz László püspök megmondta a magyar felsőházban, hogy aki keresztény lesz, annak csak tulvilági áldoságot ígérnek, de földi javakról le kell mondjanak. Elég legyen nekik a hit. Mi sem kívánunk nekik többet. Legyen övék az anyalok kacagása és a pápa áldása. Vilma asszony lelkiismerete háborog, mert talán beteg? Higién a tulvilágban, ott biztosan boldog lesz. Legyen is!

A zsidó szervezkedés csődöt mond

Már megmondtuk egyszer, hogy mi zsidók egyszerűen tudunk szervezni, amikor arról van szó, hogy honnan és mikor rendeljük meg a fűszert, vagy a kétfestőt. De amikor népi érdekekről van szó, amikor a zsidóságot en-blok kellene megszervezni, akkor csődöt mond minden zsidó tudomány.

Egy példát mondunk. Husz év óta szervezi a zsidóság a palesztina országépítést. Eddig 400.000 ember ment ki, de ha a turistákat is hozzászámítjuk, meg azokat, akik többször jártak meg az utat Európa és Palesztina között, akkor milliónál több személyszállítást bonyolítottak le.

Mi lett volna ez az előrelátás? Mindezekelőtt néhány hajót kellett volna venni. De nem vettünk. Milliókat, nehéz milliókat adott ki a világ zsidósága hajógyegekhez és kicsoda hajóromokonyok indultak Palesztina felé... és mindezekelőtt angol, görög, olasz, meg mit tudjuk, milyen hajóársaságok szedték össze a pénzeket. Egy nép emigrálni akar és nincsen hozzá járműve. Hat esztendeje pedig, mióta a zsidókat lassankint

„eltanácsolták” Közép- és Kelet Európából, még mindég nincs a zsidó népnek egyetlen hajója sem, amely a tengereket járja. Olyan zsidó vagyonok pusztultak el ezekben az években, hogy néhány nagyobb állam költségetesét lehetne szánalni ezzel, de arra nem volt pénze a zsidóknak, hogy néhány hajót vegyenek. Amellett, hogy lukratív is lett volna, mert egy hajóval lehet „menekülni”, elvégre a tengereket járja, angol font értéke is van, biztosítani is lehet minden baj ellen és járhat mindenféle lobogó alatt. De ugylát-szik, a zsidók természetében rejlik, hogy azt szereti vagyonnak, ami „megfogható”: egy üzlet, vagy egy bankbetét, briliáns, vagy arany. Nem tudunk tehát organizálni. Egy nép milliók tömegeket akar megmozgatni, más világrészbe szállítani és egy hajója sincsen. Így nem lehet előbbre jutni. Így csak egy helyben lehet topogni.

Ha volna esze, mersze egy-egy közép- és keleteurópai gazdag zsidónak, akkor még ma is hajót venne. Lehet kapni hajókat leiben is, tíz millióért. Vannak, amelyek száz meg háromszáz millióba is kerülnek. De mi nem is egyéneket gondolunk, hanem zsidó közönségeket. Ezek a sok kiadott milliókat és talán milliókat is részben hajókra költ-hették volna. Ahogy lehetne már néhány hid-roplánja is a zsidóságnak, amely gondoskodna bizonyos palesztinai szállításokról. De ehhez mi „főokosak” nem értünk. Csak a magunk kicsinyes grájzleros szokásainkat bírjuk követni és ha valakinek nagy üzlete van, akkor is nagyban csinál grájzlerdit. Nagysti-liség nincsen bennünk. Percemberkek vagyunk, nagyon alacsonyan szárnyaló fantá-zióval. Addig még nem jutottunk el, hogy hajóink legyenek. Tengerparti országok akarunk és nincsen hajóink. Csoda hát, ha nem vesznek komolyan bennünket az angolok? Vagy az oly jól szervezni tudó németek? Amíg nem lesz egy békés kereskedelmi flottánk, addig nem tudunk nagystilű Palesztina munkát végezni!

Kényelmes Denso!
Elsőrendű orl. köser vendéglő és bodega!
Gelbstein-nál, Bucuresti
Str. Azilul de Noapte 12. Telefon 51-2-39
Olcsó és pontos fűszerezés!

a leány hét. Síra álltak ott hálónigeikben. Az orvos az ügy fejéhez támaszkodott. A csoportozat átomlantan anyjukat lomhán terpeszkedtek a kopár falakon.

Az orvos mindent meglétt, ami tőle tellett, hogy megkönnyebbitse a szegény haldokló asszony utolsó perceit, a leparányibb remény nélkül, hogy megfussanak érie. Nagyszó, római katolikus ir ember volt, aki úgy vélte, hogy tudomány és vallás megférnek egymással.

A férfi kétségbeesve, kérdően nézett rá.
— Még nem késő — szólt az orvos.
— Haha Istenek! — sóhajtott az ateista.
— Betsy, öregem, itt van a lelkész — suttog-ta a haldokló fölébe.

Mintha felbő szállt volna el a beteg sötét, komor arcáról és egy sápadt napfénylullám váltotta fel azt. A szemek lassan kinyitáltak, a kezek püssz-lüzdódtak a gyermekok kezéből és a két viasz-sárga köz összetalálkozott imára.

A rabbi zavarában kitűszedett és reszkettél izgalmában. Nem tudta, hogy mit mondjon, amint gépiesen előhúza szövből heber imakönyvet és elkezdte olvasni a haldoklók gyónását angol fordításban.

— „En beismerem Előtled oh Uram Istenem és atyjám Istene, hogy úgy gyógyuláson, mint halálom a Te kezében van.” — Ahogy ezt olvasta, a haldokló ajkai mozogtak s mormolták utána szavai. Mily gyakran imádkoztak ezek a fehérek azért, hogy a mások által említett „nyakus” zsidók kegyelmel és megbocsátást kapjanak és megmen-tessenek a kárhózzattól.

Az ateista fészlelletjesen állt ott összekuszált érzelmeiktől gyötörve — boldogan, hogy a szegény „bolondos” leremés kiónsága teljesült. De nagy félelem járta át arra a gondolatra, hogy hátha szegény rájön a családra.

— „Mutasd meg az életutad. Jelenlétben örömléttség van. Jobbodon van az örök gyönyör-rűség”.

Atszellanlított állt ki az egyszerű, magosill arcon. Kinyújtotta karját, mintha átölelné egy láthatatlan látomás.

— Igen, jóvok, Uram! — mormolta. Aztán kezei mellére estek, arca megmerevült és szenci be-csukódta.

A rabbi akaratlanul ösztönös mozdulattal meg-fogta a közelében levő kezét és őrzte az eszmé-letlen nő gyenge kézzorítását. Tovább olvasott: — „Te vagy atyja az atyjatlannak és gondó-zója az özvegynek. Ottalmazd szereltes családomat, akiknek lelke anyjammal egy”.

Az ajkak alig észrevehetően visszhangozták a pap szavait. A távozó lélek beleringatózott a nagy csendességbe egy „hitetlen” imája nyomán.

— „Kezédbe ajánlom lelkemet. Te megpáloítottál ol Uram, igazak Isten! Amen, Amen!”

Egy ócsó boldogságsugár vonult át a nem látó arcon és ebben az utolsó amemben lehette ki életét a keresztény, járadt nő, amíg keze a zsidó pap kezét fogta.

Pillanatok alatt ünnepélyes nyugalom, csend lett urrá egy a három férfi, mint a két gyerek lelkeben az örök titokzatosság láttán.

Wasserstrom Sándor:

A magyar főváros zsidósága a történelmi napokban

Budapest (Április közepén.) Két évvel ezelőtt utaztam erre utoljára. Mennyi minden történt e máskor oly rövid időnek számító néhányszáz napon? Akkor még Magyarország át, Ausztrián lefele robotott velem a vonat, hogy a francia fővárosba érjek. Most nem mehetnék már Bécsen át, mert egy kicsit „unheimlich” volna.

Amikor a bucaresti—párisi gyorsnak három kocsiából álló szerelvénye befut a biharkeresztési határállomásra, a hajnali órák csendje fogadja az utast. A határrendőrség udvariass, csak a „rendezetlenhitűek” nevéit írja fel, valószínűleg (sőt biztosan!) azért, hogy ellenőrizze, vajjon a mintavásárra engedélyezett beutazási kedvezményvel nem él-e vissza valaki. Nevek után mennek és bizonyára kellemetlen ez azoknak a keresztényeknek, akiknek zsidó hangzsu nevéük van, mert ők is a listára kerülnek. Kevesen utaznak Romániából, akik mennek, inkább családi ügyek miatt, „állást” nem mennek keresni, vagy más elhelyezkedést. Ez egy kissé nehéz volna a második zsidó törvény miatt is, de az erdélyi zsidóság sohasem „szivörgött” át a határon, hanem szülőföldjén igyekezett megélni és egzisztenciáját megkeresni. Ezekre a zsidóságot érintő kérdésekre gondolok, amikor Berettyóújfalui állomására érünk.

BERETTYÓUJFALU: EGY PERC.

Egy percig áll a vonat, hajnali négy óra van és két szakállas, vállalós külsejű, szegényesen öltözött férfi száll be lihegve a kocsiába. Mindegyiknél két rendes „kupékotfer” van. Olyan, amilyenlenn minden „rendes” ember utazni szokott, ha nagyobb utra megy. Egyszerre csak vitát hallok. A két ujonnan jött vitaközök a kalauzzal. Kifogásolja a két „nagy” böröndöt. A vitába beieszöl egy jovialis kinézésű ur, védelmébe veszi a két zsidót, akik ijedtek, járadtak és beesett arcuk. A kalauz meghajlik az idegen ur érvei előtt, én pedig megtudom a következőket.

A két zsidó minden hajnalban elindul hazuról, hogy a vidéki városka kereskedőinek, s magánosainak ügyes-bajos dolgait elintézzék. Úgy hívják őket, hogy „slepp”-esek. Fáradságtalan munkával, éjjel-nappali szaladgálással keresik sovány kenyerüket. Nem alusznak, cipelik a nehéz böröndöket. Az államvasut és a posta megrövidítve érzi magát ezekkel a szállításokkal, viszont a rendelkezés szerint 40—50 kgr. súlyú böröndöt vihetnek magukkal és ha jegyet váltanak, nem kutathatja senki, hogy mi van a csomagban. A kalauz ismeri őket és ezért szólt nekik.

Amint ezt megtudom, érdeklődöm az ur iránt is, aki segítségükre sietett. Megtudom, hogy az illető a biharkeresztési karhatalmi hírendeltség egyik főtisztviselője, aki meg-sajnálta a szegény páriákat. Kellemes utatársnak bizonyult, akivel hosszasan elbeszél-gettem. Egy nézetlen voltunk a tekintetben, hogy az örökös igazalom és feszültség akadályozza a békés munkát. Nem szabad bevonni az embereket a napi politika harcaiba, mert akkor nem dolgoznak. Az egyszerű, tá-jékozatlan emberek bevonása a napi politika-ba csak ártalmára van a nemzeti munká-nak, bármely ország polgáraitól legyen szó.

Még azt is megjegyeztem, hogy a totális állam-kegyverkezése eltonja a munkateljesít-mény fokozása elől a dolgozókat, gyengíti a belső termelést és leszegényíti úgy az államot, mint az egyének egzisztenciát...

Igy beszélggettünk és a kupé utitársai csodálkozással hallgatták, mint kalauzunk el a „nagypolitika” utvesztőibe, de mindenkor távol tartva magunkat a napi politikától.

IMA A KUPEBAN...

Az ijedt „slepp”-esek előbb feszülten figyeltek, mikor látták, hogy szöszölőjük, aki állami tisztviselő, ilyen kedélyesen „diskurál” — bár sokszor izgek-mozogtak — mert „merésznek” találták a témát, de végül is elővették a talliszt és tefillint és elég hangosan imádkozni kezdtek.

Már régen akartam erről írni, de most megragadom az alkalmat, hogy egyéni véleményemet elmondjam a vasuti kocsiában történő imádkozásról.

Már láttam a bucaresti gyorson is sokszor, most meg a budapestin is, hogy zsidók elég hangosan és feltűnően imádkoznak. Bevallom, nem tudom ezt helyeselni. A vonat reggel érkezik a fővárosba, tessék mindenki-nek annyi időt szakítani, hogy munkájuk előtt imádkozzanak egy szállodai szobában, vagy másutt. Miért kell a mai gyűlölködő atmoszférában más vallású emberek ellenér-zését kiprovokálni. Mit szólna ugyanaz az imádkozó zsidó, ha egy mohamedán levetné cipőjét és lefeküdné a kupé linoleumjára és úgy imádná a felkelő napot vallási törvé-nyei értelmében? Vagy ha egy-egy keresztény tömjénes füstölőt használna, meg szótá-ros éneklése közben kereszteteket vetne hosszú időn át. Nem-e azt mondaná, hogy ez mindenki számára készült utazási eszköz és kimélni kell egymás vallási érzékenységét? Ne kívánjuk telebarátunktól, hogy toleránsabb legyen, mint mi vagyunk!

Eltekintve ettől, úgy a román, mint a magyar államvasutak tiltják az imádkozást zsidóknak, nemzsidóknak egyaránt, amíg a vasuton tartózkodnak. Ha egy-egy hatósági közeg elnéző és türelmes, ne éljenek vissza ezzel a kedves hitsorsosok, különösen, amikor módjukban van az imát megérkezés után elvégezni. Viszont a mai izgatott és nem épen filozofizmita atmoszférában mindent el kell kerülni, ami „provokáció”. Lehet erről pro és kontra írni. Elvégre az Úrhoz imádkozni nem lehet bűn, — mondhatja, aki más véleményen van, de tekintettel kell lenni korunk lelkiületére és nagyobb „mivé” szere-nyen meghuzódni és nem „tüntetni.”

A főtisztviselő épen olyan barátságosan bucsuzott tőlem a magyar főváros pályaudvarán, mint a két „slepp”-es hitsorsosunk...

A PESTI UCCA — A MASODIK ZSIDÓTÖRVÉNY FÖRENDHÁZI TARGYALÁSA IDEJÉN.

Az ucca képe — objektíven megállapí-tom — nem változott. Nem látni, hogy a forgalom csappant volna. Talán később érez-hető lesz, de most úgy néz ki, mintha minden a régi kerékvágásban futna. Talán most is az látszik, hogy a vasuti kedvezmény na-

TAVASSZAL...

...sokat tartózkodik Ön a szabadban. Bőrének tehát szüksége van egy biológiai krémre. Csak a CANDIDE krém tartalmaz cholesterint ásványanyagokkal összekötve, ami a bőrt táplálja és fiatalítja

gyon sok belföldi csabít a centrumba, azt pedig, hogy külföldről milyen lesz az érdeklődés, e pillanatban még nem lehet megállapítani. Az uccán nem látszik, hogy a magyar zsidóság milyen súlyos napokat él át, milyen lelki és gazdasági összeroppanás idejét éli. Bizonyos, hogy a dunamenti főváros gazdasági élete élénkebb volna, ha ezek a gazdaságot bénító rendelkezések nem volnának érvényben. Talán csak ott mutatkozik bizonyos felfokozott idegesség, hogy a napilapok óránként adnak ki „különkiadásokat”, amelyek beszámolnak a külföldi újabb és újabb hírekről. Mindenki napilapokkal felszerelten utazik a villamosokban és autóbú-szokban és lázasan figyelik a napilapok plakátjait is.

A pesti humorra jellemző, hogy egy sarkon kétkepet árulnak, amelyről az áru-sító a következőket mondja (Albánia meg-szállása utáni napokban): — Európa legújabb térképe. Délutáni kiadás, radirgumival...

A TULBUZGÓ ZSIDÓ VALLA-LATOK BÜNE.

Még le sem tárgyalták végleg a zsidó-törvényt és hatása máris mutatkozik, különösen a nagyobb zsidó vállalatoknál. A fel-sőház visszaküldte a parlamentnek, amely nem akarja akceptálni a módosításokat, ha-nem ragaszkodik az eredetizhez, nem is tudni, mikor szavazzák meg végleg, de a nagy vál-lalatok, meg a kisebbek is lázasan bocsájt-ják el zsidó alkalmazottaikat.

Egyik nagy vállalat vezetője mondotta el, hogy mivel vállalata közszállítással foglalkozik, az alkalmazottak etnikai arány-számát gyorsan meg kell változtatni, mert erről is jelentést kell tenni, amikor be-nyújtja pályázatát. De vannak nem pályázó vállalatok, amelyek ezt a tempót utánozzák. Félnék, hogy a megszuazás után valóság-gal katasztróffá válik ez a gyors elbocsátási tempó, 62.000 zsidót foszt meg kenyereitől és a második zsidótörvény, amely azt jelenti, hogy az eltartott családtagokkal együtt

200.000 zsidó lélek válik nincstelenné, akik nem tudják, hogy mit hoz a ho-fnap.

Ez az elbocsátás és nincstelenség, mint le-sújtó Damokles-hard van a zsidóság zömé-nek feje felett és talán egyetlen ország zsi-dóságát sem sújtja olyan erősen, mint an-

nak az országnak zsidóságát, amely annyira élvezte az egyenjogúsítás áldásait. A ma-

Látogatás Kahan-Frankl Samánál, a magyarországi ortodox központi iroda elnökénél

Nem elég az uccát nézni és nem elég az, ha a magyar zsidóság mai helyzetét alaposan ismerni akarjuk, hogy mende-mondakra építsük mondanivalónkat. Ezért tartottam fontosnak, hogy a magyarországi zsidóság hivatalos vezetőit meghallgassam és rajtuk keresztül lássuk a mai zsidó problémákat.

Először felkerestem Kahan-Frankl Samu központi irodai elnököt. Az Eötvös-uccai nagy házban, ahol az ort. Iroda van, rögtön látni, hogy zsidó „közhitvatal” van itt. Nem is lehet egykönnyen bejutni az elnökhöz, mert rendkívül sok a várakozó az előszobában, ahol vagy az elnökre várnak, vagy dr. Reiner Imre főtitkár előszobájában várakoznak.

Szomoruan állapítom meg elsősorban azt, hogy nagy a különbség a pesti és az erdélyi ort. iroda között, még különbségekben is. Míg az erdélyi iroda a haladás útját járja, addig itt eleven, látképző élet mutatkozik. Míg nálunk a munkahéztelenség és a közöny uralkodik, addig itt hatalmas aktivitás és egységes munka.

Már az előszoba is elárul mindent. Szíves kép, ami itt fogad. A magyarországi ort. rabbi kar néhány vidéki tagja várakozik itt. (Míg sorra kerülnek, nincs kivétel!) Idősebb polgáremberek, fiatalok is, sőt néhányan hatanaruhában.

KERESZTÉNY LELKESZ A VÁRAKOZÓK KÖZÖTT.

Az egyik sarokban lelkeszi uniformisában ül egy fiatal férfi. Sokáig figyeltem, hogy vajon nem-e tévednek szemeim, hiszen ez a lelkesz egy nemzsidó egyház papja, vajon mire várakozik ilyen türelmesen?

Észroveszi kutató pillantásomat és bemutatkozunk egymásnak:

— Fodor Miklós evangélikus lelkesz Bonyrétafalvi községből. — Elmondja, hogy alakult Hollandiában egy Hildemester nevű lelkesz kezdeményezésére egy mozogató. Célja a zsidóságot megvédeni az antiszemita tulokpöcc ellen.

(Itt jegyzem meg, hogy ismertem a mozogatót, illetőleg annak bécsi nagysikerű munkálkodását. Sokézer zsidó életét és kivándorlását tette lehetővé az új német era alatt!) Sok intellektuál foglal helyet a szervezetben. A kezdeményező maga járja be az egyes államokat és propagandával próbálja mérsékelni a dühöngő antiszemizmust.

Fodor Miklós evangélikus lelkesz a mozogató magyarországi kezdeményezője. Városokat, falvakat jár be, felkeresi a hivatalokat, még a miniszteriumokig is eljut. És ami a legérdekesebb, nem is eredménytelenül. Ezeket a kezében levő aktákkal is bizonyítja.

Hirtelen elkészül. Rakerült a sor, hogy az elnökhöz menjem. Támogatást kér a zsidókat védelmező keresztény szervezet részére. És kap is...

A MAGYARORSZÁGI ZSIDÓSÁG EGY TÁBORBAN.

Amikor az Iroda elnökéhez bejutottam, azt hittem, hogy egy fáradt, ideges, a sok panasztól és kérekektől elfáradt férfi talállok, ahogy azt már sok közéleti tényezőnél tapasztalhatjuk. Annál kellemesebben lepott meg, hogy az elnök mosolyogva fogad, közvetlenséggel, pöz és fontoskodás nélkül és szívesen informál a zsidóság belső helyzetéről.

gyarországi zsidó középosztály anyagilag csaknem megsemmisülés előtt áll...

— Súlyos problémái vannak a megnagyobbodott munkakörü pesti ortodox Központi Irodának. A visszacsatolt felvidéki zsidósággal együtt a magyarországi zsidóság lélekszáma 420.000-ról 600.000-re emelkedett. Ez azt a lényeges eltérést is eredményezte, hogy míg eddig a haladó zsidóság lélekszáma túlsúlyban volt az ortodoxiáé, addig a felvidékekkel (Kassa, Ungvár, Munkács, Beregszász, Huszt stb.) az ortodoxia szaporodott, amire legjellemzőbb, hogy az eddigi 140 hitközség helyett, amely az ortodox iroda egésze alatt működött, 210 lett az ort. hitközségek száma.

A megváltozott viszonyok folytán ma már nem csupán a hitközségek ügyes-bajos dolgait intézi az Iroda, nem csupán a hitélet elvezetését ügyeivel foglalkozik, hanem a változott viszonyok folytán rá kellett térni arra az útra, amely minden zsidó energiát össze kell foglaljon. E célból összehozott a haladó zsidósággal, illetőleg annak központi szervével és megteremtették

a zsidó jogsegélyezés, átképzés, kivándorlás, a menekültek támogatásának végrehajtásbizottságát.

Ezek élén Stern Samu udv. tanácsos, hitközségi és irodai elnök, valamint Kahan-Frankl Samu elnök állanak. A végrehajtó bizottságban természetesen helyet foglalnak a cionista szervezetek vezetői és más országos szervezetek képviselői is. Az ortodoxia természetesen végigjárt biztosított magának választási kérdéseket.

Ertelében a pesti ortodox iroda eme újabb tevékenységi köre nagy megterhelést ró a vezetőségre munkában és anyagokban egyaránt. Ennek százperentesen eleget tesz a koncepciózus elnök, aki sokat dolgozik és eredményesen.

Esteledik, amikor hívják az elnököt, hogy minchaimához menjen a házban levő inaházba. Utána még sokáig beszélgettünk, s mikor elbúcsúztam, még ott maradt este 10 óra után is az irodában, hogy munkáját folytassa. Nagy feladatnak várnak még a magyarországi zsidóság vezetőire és amint látom, Kahan-Frankl Samu elnök megfelel a rá rótt nehéz feladatának, amelyet nagy elődjé és megdicsőült apósá, Frankl Adólf főrendiházi tag nyomdokain haladva valósít meg.

A PESTI ZSIDÓSÁG IFJUSÁGA MINDEN TEREN MEGERTI AZ ÚJ IDŐK SZAVÁT. MŰVESZETI TÖREKVESEK ZSIDÓ UTJAI.

A budapesti zsidóság is megértette az idők szavát a legfőbb téren, így elsősorban irodalmi és művészeti téren, ahol pedig oly sokat alkotott, jól és keserűen állapította meg Láng Lajos főrendiházi tag beszédében, hogy „Vajjon hinek helyét foglalta el Molnár Ferenc a magyar irodalomban.” Hiába van kikeresztelkedés és asszimiláció, a nagy zürzavarból az egészséges hajtások kirögzeneznek. Kiadták a jelzőt, főleg a cionista

Az archőr döntő hatással bír a nő sorsára!

A zsiros, pattanásos archőr a legszebb női arcot is elcsúltítja és visszataszítóvá teszi.

Sulfamyl-puder

megszünteti az arc zsirosságát, elűnteti a pattanásokat és visszaad a az arc üdösségét és bársonyosságát.

ifjúság, hogy nem szabad csüggedni és termeljünk zsidó értékeket.

Zsidó vagyok!... szavalja a pesti izr. hitközség székházának hatalmas Goldmark tervében ezrekre menő tömeg előtt a pesti forró színházi esték dédelgetett hőse és a filmszínészet kiválósága: Ráday Imre. A terem sarkából hallgatom a fiatal zsidó művészt, akit sikereinek tetőpontján áldottak el, hogy — visszatérjen a zsidósághoz.

Egy másik zsidó művészcsoport az elmúlt héten Dymov „Szomorúságának éneke” című nagysikerű darabját adta elő, amelyet az erdélyiek jól ismernek, hiszen a vilnaiki hozták anakkoridején és a magyar társulatok is játszották. Az est bevétele a kenyértelenné vált zsidó művészek felségelését szolgálta. A magyar színművészet eddigi kiválóságai a „Goldmark”-teremben találkoznak, ahol a hitközség ad nekik készséggel hajlékot, hogy művészi tehetségüket a kényserhelyzetben is megfelelő módon kiélhessék.

Osip Dymov így tett ismert a pesti zsidóság előtt, amely eddig hallani sem akart lengyel vagy orosz jüdis művészekről és irodalmi értékekről. Hosszu és tekerpányos ut volt ez, amely Vilnától a Wesselenyi-uccáig vezetett és megjárta a magyar zsidóság... kínos-keservesen, de most már öntudatosan.

A Goldmark-teremben a művészi előadásokon kívül, nevelő előadásokat is tartanak. Dr. Dési Géza, dr. Katona József, dr. Vázsonyi János, dr. Fábán Béla tartottak eddig nagyobb előadásokat aktuális zsidó problémákról. A teremben levő, Goldmarkot ábrázoló hatalmas festmény mintha csodálkozva nézne a teremben levő szokatlan élelénkségre.

Néhány kép ez a magyarországi zsidóság jelenéről. A nagy, dicső és gazdag multu magyar zsidóság súlyos időket él át és kötelességünk, hogy foglalhozzunk életével, történelmi helyzetével, súlyos gondjaival és nem rézsás jövőjével...

SZLOVÁKIÁBAN ELETBELEPTETTÉK A ZSIDÓTÖRVÉNYT.

A szlovák zsidótörvény kimondja, hogy nem tekintendők zsidóknak mindazok, akik 1919 október 30-ika előtt keresztelkedtek ki. Használóképpen kimondja a törvény, hogy ügyvédi kamarának csak négy százaléka lehet zsidó, valamint, hogy zsidó ügyvéd csak zsidó ügyfelet képviselhet. Ugyanakkor leszögezi a törvény azt is, hogy zsidó újságíró csak zsidó lap munkatársa lehet, amely fejlődés feltüntetési zsidó voltát.

Advertisement for Senlaslo disinfectant. Text: Egészségét veszélyeztető Náthafűző-Gripp-elleni Védekezzen! Használja mosakodásánál állandóan a Senlaslo fertőtlenítő toalett-szappant, megóvjva egészségét!

Inscrip în registrul publicațiilor periodice prin ordonanța No. 9/1938. Dos. No. 865/1938. Tribunalu Bihor, Secția III-a.

Naptár 5699

Péntek: Ijár 9, április 28.

Szombat: Ijár 10, április 29. 3 פריד

Heti zsidra: חגרי-יושם

Heti haltora: חלה כנני

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.05

gyertyagyújtás 7.27

Isentiszlelet kezdete 7.37

Szombat befejezése 8.33

Tizti iskola Tel-Avivban

A hír rövid és sokatmondó: a palesztinai zsidó vezetőkörök kezdeményezésére Tel Avivban felállították a világ első hebrényelvi zsidó tizti iskoláját, ahol a jövőben komatitáns zsidó hadsereg tisztikarát fogják kiképezni. A tudósítás részleteket is mond. És pedig: az ősszel kezdődik az iskola, melynek 200 növendéke lesz. Ebből száz palesztinai, ötven német-zsidó és ötven más nemzetiségű. A tisztikola megnyitását Hore Belisha angol belügyminiszter engedélyezte már és a palesztinai kormány egésze alatt fog működni. Az oktatótisztek angolok lesznek.

Vannak szük látókörű zsidó „humanisták”, akik legjobb esetben valluonogatóva veszik tudomásul, hogy nekünk zsidóknak jól kiképzett magasarana tisztjeink is lesznek. Sőt, olyanok is lehetnek sorainkban, akik természetesen veszik, hogy a szovjet-hadsereg Stern tábornoka a napokban fontos nyilatkozatot tett, Viszont ugyanezt a „Stern” nevet nem tudjuk elképzelni úgy, hogy az illető a palesztinai zsidó hadsereg tábornoka legyen. Pedig a hírek szerint lesznek ilyen tábornokaink is. Vagy talán azokra gondolunk e pillanatban, akik meghatottan nézték, amint stálgárdi Zöld Marton nyugatmagasolt magyar tábornok talisszal a vállán felment a Törököz nagyünnepkor a Dohány-utcai templom alomajára. Ezt is tudjuk nézni és jóleső meleg járja át szívüket. De hogy az Altemby streeten, vagy a Rothschild bulvaron Tel Avivban egy zsidó tábornok láthaton inspicálja a felvonuló zsidó csapatokat, legjobb esetben is „nehezen” tudják meg elképzelni. Pedig meglesz, mert egy államéptéshez ez is hozzátartozik. Ahogy az egyik iskolában irodalmat tanítanak, úgy a másikban: a tel-avivi „kadett” iskolában ugyanakkor taktikáról, stratégiáról, hadseregszervezésről tart majd előadást egy angol tábornok.

Megszadjuk annak, aki talán nem hinnó, hogy a zsidó fiúk kiváló katonatisztek is lesznek. Illetőleg voltak száz és ezerszámra eddig is a világ különböző hadseregeiben. Monash ausztráliai tábornok, az összes ausztráliai csapatok parancsnoka volt a világháború idején a nyugati harctéren. És sokak szerint (felfogatlan katonai írók szerint) az antant-győzelem egyik fontos kiküzdője volt. Voltak minden időben hős zsidó katonák és bátor zsidó tisztek.

De ez valami más. Zsidó hadsereg tizti kiképzése. Nem militarizmus ez, nem a nyers erőnek dicsőítése. Ez természetes folyamat a idők sodráján. Vannak, akik régen hirdették, réges-régen, hogy nem lehet

elképzelni országépítést anélkül, hogy ne legyenek megfelelő védelmi erők. Egy védőségnak legfőbb alapja, a tisztikar. És ennek kiképzése kezdődik meg Tel Avivban. Különben nem lesz nehéz tere a megfelelő emberanyag megszerzésének. Megbízható hírek szerint Tel Avivban és a többi palesztinai városokban legalább ötezer tartalékos zsidó tiszt él, akik a világ legkülönbözőbb hadseregeiben szolgáltak és háboruban is voltak. De ezek mégis „tartalékosok”. Komatitáns zsidó tiszték kiképzése mégis ezzel indul meg. A tel-avivi tiztiiskolával. Nem érdekel bennünket e pillanatban az, hogy mit is mondanak a pacifisták, akik mindég azt mondják, hogy egy föltáns többet ér, mint egy gépfegyver. Lényegében igazuk is van. De nem ebben a hergült korban, amikor egyetlen „argumentum” létezik, amelyet mindenki respektál és az egy jó fegyver. Nem magasabbrendű igazság ez, s nem isteni igazság. De úgy kell vevyük az embereket, ahogy vannak. Főleg az arabokat! S ha így van, akkor ez a tiztiiskola kell. Sőt, már előbb kellett volna. De a fejlődés útja ez! Lehet, hogy a „visszatejelődés” bizonyos szempontból.

Nekünk zsidóbogatótan érdekes ez a hír! Zsidó tiztiiskola. Héber vezényleti nyelvvel! Bátor, fiatal, stramm tisztekkel. Ez lehet sokszor „nyomósabb” érv, mint ezer elcsénel argumentum és okiral.

Hogy is mondják mindenféle a világon, az önálló életet élő szuverén népek? Eljen a hadsereg! Nos hát eljen. Legey nasnya és viruljon; az önálló zsidó hadsereg! És éljen boldogan — haboru nélkül, ha lehet — a kétszáz első zsidó tizteljelt!

(Elzé.)

HONDURAS, MINT ZSIDÓ TELEPÜLÉS HELY. N. S. Simmett a Sunday Times egyik számában Brit-Hondurasnak zsidókkal való betelepítését javasolja. A cikk-író szerint Brit-Honduras igen termékeny szubtropusai klímájú ország, ahol európaik igen könnyen meg tudnak gyökerezni. Az ország legnagyobb része alkalmas földmunkára és a kolónia kormányzója nemrégiben kijelentette, hogy sürgős szükségé van telelensékre. A partvidéken gazdag erdők terülnek el, amelyeknek mahagóni fája világ-szerte híres. Azt javasolom — írja Simmett, — hogy ezen a kolónián teremtsünk független zsidó államot, amely legyen szerves része a brit domínium birodalomnak. A kolónia zsidó államhatárait Anglia és az Egyenlítő Államok kell kölcsönösen garantálni. Tökekkkel és energiákkal, de legfőképpen emberekkel Angol-Honduras új Palesztinává válhat. Angol-Hondurasban az emberek millió tudnak letelepedni. Ha Anglia ezt a tervet magáévá tenné, komolyan hozzájárulna az akuttá vált zsidókérdés megoldásához és kivívná a maga számára az egész civilizált világ megbecsülését.

JAHREZITTEBLA aluminiumból, izléses, tetszetős kivitelben 1 személyes lei 150, kétszemélyes lei 250. Megrendelésnél héber dátum közlendő Boros papírkereskedés, Cluj.

Advertisement for Casa Klein. Text: CASA KLEIN București, Str. Lipscani 110. (Str. Gheorghe) etaj 5. — Tel. 41440. A legfinomabb női fehérneműek, bluzok, ággyarnitúrák, kézimunka. Olcsó árak! Kedvező 1 teljesíteljletek!

Az egész világon többmillió beteg...

Köszönheti gyógyulását a világhírű amerikai GASTRO-D. gyógyszernek. Máj- és epebajok, gyomorbetegségek, görcsök, ideges gyomorajok eseteiben hatása egyedülálló. Ez a gyógyszer egy Amerikában felfedezett gyógynövény kivonatából készült és az összes fent felsorolt betegségeknek azonnali enyhülést okoz és rövid időn belül a gyógyulást biztosítja.

Tekintettel arra, hogy közvetlenül a központi és vegetatív idegrendszerre hat, amelyek a legtöbb esetben közvetlen okai az emésztőszervi megbetegedéseknek, az idegrendszer különböző zavarainak eseteiben is nagyobb kedvező hatást fejt ki. Orvosok is ajánlják.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 135.— lej utánvétel mellett CSASZAR E. gyógyszerárában, Bucuresti, Calcea Victoriei 124.

FELOSZLATTAK BULGÁRIÁBAN A „RATNITZI” ANTISZEMITA SZERVEZETET.

A bulgáriai állambiztonsági hivatal elrendelte a „Ratnizi” antiszemita szervezet feloszlatását egész Bulgáriában. A feloszlatást elrendelő rendelet többek között ezeket tartalmazza: A Ratnizi szervezet a királyhűség leple alatt már évek óta olyan tiltott tevékenységet fejt ki, amelynek végcélja erőszak útján megszerzni az állambiztonságot. A szervezet az utóbbi időben olyan eszközök használatára tért át, amik alkalmassak a közrend felborítására. Eppen ezért a kormány kénytelen ezt a szervezetet azonnali hatállyal feloszlatni. A szervezet mátló fogva törvényen kívülinek deklaráljuk és szigorúan megbüntetjük azokat, akik a szervezetbe vagy a pártba belépnek.

Advertisement for Herschkovits. Text: Olcsón és jól élkezhets Herschkovits orth. kóser pensiójában BUCUREȘTI, Str. Carol 25. I. emelet (bejárat Strada Soarelui 7).

EMIGRÁNSOK A HOLLAND-NEMET HATÁRON.

Benheim, holland-német határmentén fekvő városkából nyugtalanító hírek érkeztek a központi zsidó segélyszervezetekhez. Benheimban kétszáz zsidó menekült tartózkodik, akik elhagyták az egykori Csehszlovákia területét, hogy ott várják be az angol kormány bevándorlási engedélyt. A Gestapo most tíz napos haladékat adott nekik a német területen levő Benheim elhagyására. A 200 cseh menekült eddig a német zsidók szövetsége látta el az amerikai Jomttal kötött egyezség alapján. Ez az egyezség addig volna érvényes, amíg megérkezik az angol kormány inglenő válasza és továbbutazásukig Hollandia beengedi őket. A mindössze tíz napos határidő miatt a menekültek igen szorult helyzetbe jutottak. Angliai bevándorlástukat még nem engedélyezték, Prágába visszatérni nem tudnak és a Hollandiába való ideiglenes bebecsajltásuk az angol választól függ. A hollandiai zsidó menekültügyi bizottság egyik tagja Londonba utazott, ahol felkereste Sir Herbert Emersont, a Népszövetség menekültügyi bizottságának elnökét, akikt felkért, intervenciójára a szerencsétlen menekültek érdekében. Hír szerint a zsidó menekültügyi bizottság tagja igyekszik fog meggyőzni az angol hatóságokat arról, hogy a kétszáz zsidó menekült bebecsajltása amugysem jelent megterhelést Anglia számára, mert a morvaországi és csehországi protektorátus német hatóságai amugysem engedélyezték több csehországi zsidó kivándorlást.

„iréne”
București
Str. Lipscani 26. I. - Tel. 486-07

A legfinomabb női fehérneműk és kelengyek készítése a legújabb modellek szerint. Női gallérok, jabouk, mellények. Legújabb csipke, valamint saját műhelyünkben készült divat-újdonosságok állandóan kaphatók.

Szép kivitel, szolid árak.

— A FRANCIA ANTISZEMITIZMUS ELLEN KÜZDŐ LIGA ÖNURÁLOMRA INTI A ZSIDÓSÁGOT. Az antiszemitizmus elleni nemzetközi liga zsidó osztálya a következő felhívást intézte a franciaországi zsidó lakossághoz: „Európa politikai horizontját újabb háborús fenyegetések sötét felhői borítják. A helyzet rendkívül komoly. A francia kormány messze nem rendelkezik teljeshatalmat kapott, hogy energikus módon és gyors ütemben ragadja meg a szükséges eszközöket a nemzetvédelemre. Országunk sajtója és lakossága, a helyzet komoly voltánok tudatában, szigorú tartózkodást tanúsít minden rémhírről és pánikkeltéssel szemben. 1938 szeptemberének gondderhes napjaiban a fegyelem és az áldozatkészség példás magatartását tanúsították a Franciaországba bevándorolt zsidó tömegek. Miként szeptemberben, úgy most is felhívást intéz a Liga az ország összes zsidó rétegeihez, hogy nyilvános helyiségekben, az utcákon és bárhol másutt, francia szomszédokkal szemben nyugodt, fegyelmezett és méltóságos magatartást tanúsítsanak. Kerüljék a vitát a kávéházakban, a földalatti vasutakon és az autobuszokon. Ne válaszoljanak semmilyen provokációra és ne keveredjenek vitaközé csoportokba. A liga bízik benne, hogy felhívását respektálni és ónuralommal követni fogják a zsidók.”

LEGIDEALISABB HASHAJTÓ, VERTISZTÍTÓ, cephajtó a dr. Földes-féle „Solve” pirula. Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuodás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20.— Lei. Minden várost és vidéki gyógyszerárban és drogeriában kapható.

— A BRÜNNI ZSIDÓSÁG PARANCST KAPOTT, HOGY UJRAÉPÍTSE A LEROMBOLT ZSINAGOGÁT. A brünni zsidó hitközséget felszólították a hatóságok, hogy saját költségén újabb építse fel a zsinagógát, amelyet közvetlenül a német megszállás után felgyújtottak és rombadöntöttek a huligánok. Egyidejűleg kötelezték a zsidókat arra is, hogy a zsidó üzletek kirakatait, amelyeket antiszemita jelszavakkal mázoltak tele, tisztítsák meg.

— BUCURESTI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG I-a referenciákkal, feltétlen garancia-képes, rendelkezik raktárhelyiséggel, organizációval, jó összeköttetésekkel keresi elősörágu cégek képviselőit. Ajánlatok „Universall” jellegével a kiadóba kéretnek.

Az ardeali zsidók találkozóhelye
BERKOVITSNÉ
(Oradeáról)
orth. kóser étterme
(a baia-mare-i rabbi chehere)
BUCUREȘTI,
Str. Lipscani 7.
Telefon: 462-91
300cc hátamögött. Postavámmal szemben
szórakozás érdekében

— A MEMELI ZSIDÓ MENEKÜLTEK HELYZETE. A Memelvidékről Litvániába menekült zsidók között számos német állampolgár is van, akik a világháború befejezése után, amidőn Memelt Litvániához csatolták, mint memeli lakosok a litván állampolgárságra optáltak. A litván kormányzótól litván utlevelet kaptak és a legutóbbi eseményekig teljes jogú litván állampolgároknak számítottak. Miután Memelt a németek megszállták és ezért el kellett menekülniük Litvániába, jogi helyzetük kétségessé vált és olyan hírek is keringenek, hogy hontalanoknak fogják nyilvánítani őket. Sokan közülük ki szeretnének vándorolni, de egyes országok konzulátusai nem csak beutazási, hanem átutazási vizumot sem hajlandók adni nekik. Nem kevésbé súlyos ezen menekültek anyagi helyzete. A kormány illetékes ténylezői és a zsidó segélyszervezetek csak élelemzsel és ruházattal látják el őket, egzisztencia alapításra azonban semmilyen lehetőségük nincs. Nem tepepedhetnek le sem Kownoban, sem más litván városban. Akárcsak a németországi menekülteknek, valamelyik vidéki városban jelölték meg állandó tartózkodási helyüket, munkát azonban itt sem vállalhatnak.

— A GONDOS ANYA TUDJA, hogy a Diana sósboroszt betegségek ellen használhatja, bedörzsöléssel elejét veheti a meghülésnek.

— GYÁSZULÉST TARTOTT A BUDAPESTI ORTH. HITKÖZSÉG OBUDAI FREUDIGER ABRAHÁM EMLÉKÉRE. (Budapest.) Április 16-án, vasárnap a budapesti ortodox hitközség díszterében gyászulást tartottak a nemrégiben elhunyt obudai Freudiger Abraham z. l. hitközségi elnök emlékére. Felvonult a rabbiság és előjáróság mellett a hitközség képviselőtestülete teljes számban, az összes egyesületek kiküldöttei. Kahan-Frankl Samu országos irodalmi elnök, mint a hitközség alelnöke nyitja meg a gyászulást. Alva hallgatták végig az előjáróság, választmány és képviselőtestület nevében elmondott szívememlék emlékbeszédet. Ezután egymásután emlékeztek meg az elhunyt érdemeiről: Schlesinger Adolff a Chevra Kadisa nevében, Straussmann Dániel a sasz-chevra, dr. Stern Simon az iskolaszék, obudai Freudiger Dénes a hitközségi kórház nevében, dr. Rakonitz Dersz ó a Bikur Cholim megbízásából, Stern Odón, dr. Deutsch Adolf, Weisz Mór, Tauber Emil, Neugewürtz Lázár különböző egyesületek nevében. Bárkány Arminné levelet intézett a hitközséghez az orth. nőegylet nevében. Valamennyi felszólaló az elhunyt kiválóságát és nagy érdemeit méltatta, amelyet a pesti ortodox zsidóság érdekében 25 éven át páratlan buzgósággal fejtett ki.

— A SVÉD SZABAD EGYHÁZ KONGRESSZUSA A MENEKÜLTEK SEGÉLYEZÉSÉRT. A Stockholmban most ülésbező szabad egyház kongresszusa a következő határozatot hozta a menekültügyi kérdésben: „A hívők kötelessége, hogy felelősséggel és az emberi szolidaritás tudatával minden rendelkezésükre álló eszközökkel segítsenek a politikai gyűlölködés hontalanain. Ezt a kötelességet még saját népnünk anyagi érdekei sem korlátozhatják.” Azon az ülésen, amely a fenti határozatot meghozta, résztvett Oskar Bernadotte is, a svéd király testvére. Az oslói orvosi tanács elvetette azt a javaslatot, amely husz külföldi orvosi kiválóság norvégiai bevándorlásának engedélyezését kérte.

— Dr. Lőrincz Aladár București, a bel-és idegyógyászati szakorvos párisi tanulmányutjáról visszatért. Röntgenlaboratórium. Rávidhullámú besugárzások B-dul Carol, 45.

Látogassa meg szőnyegkiállításunkat új helyiségünkben Str. Ep. Ciorogariu 4.
Szébbnél szébb perzsa szőnyegek, bel-és külföldi fonalak. — Szőnyeg javítások. — Állandó tanfolyam

„ORIENT”
Schulhoi Emilné, Oradea, Strada Ep. Ciorogariu No. 4. Telefon 1004.

— A BRAZIL KORMÁNY AZ ANTISZEMITIZMUS ELLEN. A brazil kormány hat zsidó tanárt a Rio Grande tartománybeli állami iskolák felügyelőjévé nevezett ki. A braziliai antiszemita sajtó éles kritikában részesítette ezt a kormányintézkedést. A brazil közoktatási miniszterium hivatalos nyilatkozatában szállt szembé az antiszemita izgatásokkal, kijelentve, hogy Brazília összes polgári egyenlőek a törvény előtt és a kormány sohasem egyezhet bele polgárainak faji megkülönböztetésébe. Brazília minden polgára jogosult bármilyen szerepet betölteni az állami szervezetben.

— MÉRT VEGYÜNK ARTA BUTOROKAT? Mert kiváló minőségűek és mégis olcsók. „Arta” Oradea, str. Cosbuc, Palace szálloda mellett.

— ELITELTEK VARSÓBAN EGY ZSIDÓ GYÓGYSZERESZ GYILKOSAIT. A varsói körzeti bíróság most tárgyalta annak a három ifjú lengyelnek az ügyét, akiket azzal vádolnak, hogy az elmúlt nyáron a varsói sétaterén olyan súlyosan bántalmazták Berl Barras ötven éves zsidó gyógyszerészt, hogy az sérüléseibe belehalt. Kettőt a vádlottak közül, névszerint Richard Lipskit és Apolinart Lagorzint a bíróság két évi börtönrre ítélte, míg a harmadik vádlottat, Jan Karacagot másfél évi elzárásra ítélték.

— 7000 NÉMET ZSIDÓ MENEKÜLT KÉTSÉGBEEJTŐ HELYZETE SANGHAI-BAN. (Sanghai.) A londoni és párisi zsidó segélyszervezetek táviratot kaptak, amelyben a sanghaji zsidó szervezetek vezetői hírt adták, hogy a kikötővárosba menekült 7000 főnyi németországi zsidó menekültet a német konzulátusnak való kiadatás veszélye fenyegeti. Ezek a menekültek, akik úgy védődtek el Sanghaiba, hogy német utlevelével hosszú ideig vizum nélkül lehetett Sanghaiba utazni, csaknem valamennyien közsegélyre vannak utalva. A sanghaji zsidó hitközség, amely eddig élelmezte őket, teljesen kimerült és ha a legközelebbi három hétben nem jön külföldi segély, — írják a hitközség vezetői, — az a veszély fenyegeti ezeket a menekülteket, hogy a hatóságok, mint német utlevelek birtokosait, diplomáciai uton kiadják a sanghaji német konzulátusnak.

— HAZTELKEK ELADÓK a nagyváradi új szénapiac mellett olcsó áron. Cím a kiadóban.

Ezüst
menorák, gyertyatartók, serlegek, evőeszközök, templomi kegyeszek bármely művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Garantálása és eladása:
„TACAMUL”
ezüstáru gyárban
CIUF, Str. Gen. Neculcea No. 8.

Minden a petroluemért folyik...
Királydrámák a moszuli olajért

A Palesztina-országépítést nem gátolhatják meg a gyenge arab államok — Angol-francia-német ellentétek a Közelkeleten — Arab ellentétek egymás között

Ezeregyéjszaka meséiből ismerjük a várost, amelyről szó lesz: Bagdad. Most is királyi székhely. A meséből ismert nagy „mesehell” fényesség nem látszik e pillanatban, mert éjjel van és az utcákon alig pislókolnak a lámpák. Egy nagy park közelében levő palotának kapuján tizenkét óra előtt tíz perccel nagy autó kanyarodik ki. Az egyik mellékutcában, közel a palotához és parkhoz egy sötét pózna áll, amelyet még jobban beárnyékolnak a közeliek fák koronái. Az autó kirohóg a kis utcék orájában, a volánnál ülő azonnal leteszi gézt ad, rákapsol és száz kilométert mutat a sebességmérő. De a pózna újtt állja, az autó nekiszalad, fordul egy hatalmasat a tengely körül, megtorpán. „Sofför” kiesik az autóból a másik két utassal együtt. Agyrázkódást és koponyaalapítást állapítanak meg az autovezetőnél. Egy óra múlva halott.

De, amikor jött a rendőrség, hogy bevizsgálja az ügyet akkor a szállodás is meghalt. Tízhatározat első munkások itt az a bizonyos „apparatus”, amelyet egyik országban Intelligens Service-nek, a másik országban Czekó-nek, a harmadikban pedig Gestapónak neveznek. De titokzatos erejűek mind-ott ott vannak, ahol egy-egy nagytitkosági cél érdekében „lepesek!” kell tenni.

ÖSSZEESKÜVÉSEK, TITOKZATOSSÁGOK.
A fiatal Ghazi király békét akart teremteni, de ez nem sikerült neki, mert a politikai gyilkosságok tovább folytatódtak. Így 1936-ban, három évvel ezelőtt a Bagdadtól távol folyó hadgyakorlatokat felhasználva, Bekr Sirki tábornok államcsíny kísérelt meg a főváros elfoglalására, de a hadsereg szeméhi maradt a kormányhoz. Egyik előleto politikust, Jafar pasát meggyilkolták, mert közvetlen akart a hadsereg és a felkelők között. Ugyancsak gyilkosság áldozata lett a légihaderő parancsnoka is. Mohamed Ali Djevad tábornok is, aki a katonai puccs egyik szervezője volt. A gyilkos halálra ítélték, de a hadsereg védelmére kelt és csak abban az esetben egyezett bele a kivégzésbe, ha Jafar pasa gyilkosait is kivégzik. A múlt év márciusában is felfedezték egy újabb összeesküvést, amelynek szervezője két ismert politikus volt.

AZ UTOLSÓ ÖSSZEESKÜVÉS.

Néhány héttel ezelőtt egy vadászkirándulást szakított felbe a fiatal király, mert megduda, hogy német ügynökök befolyására összeesküvést szítottak, amelyben r szes volt a miniszterelnök, a tábornokok egyrésze és hatvan magasrangú katonatiszt. A király nagyon erőlyesen lépett fel, letartóztatásba helyezte valamennyi összeesküvőt, mert azt hitte, hogy élete ellen törnek és német erők mozgatják a hátteret. Valamennyi összeesküvőt halálra ítélték, azután megkegyelmezték nekik és visszahívták azokat a szamáruzókat is, akik ellenlétek ezeknek a terv-készítőknek. Egy kapott szerepet a német titkos diplomácia is Irakban.

Az ellített összeesküvők főleg azért voltak elégedetlenek, mert egy olyan törzshöz tartoztak, amelynek területét akarata ellenére csatolták annakidején az iraki királysághoz. Kurdok ezek, akik a kisebbségi kérdést felvetették és azon igyekeznek, hogy a jelenlegi uralomnak külső segítséggel is ártalmára legyenek.

De ez a kisebbség nem olyan, mint más kisebbség szokott lenni a szónok nemzetiségi vagy vallási értelemben. Ezek inkább olyanok, akik szálat fűztek a szomszédok felé. Törökország, Perzsa és Szaudi Arabia hasonló felfogásu embereivel és azon igyekeznek, hogy ellentéteket fokozzák Irak és a szomszédos államok között, melyekhez Transjor-

dánia is hozzátartozik. Természetesen az összes arab és nem arab közelkeleti államok azon igyekeznek, hogy a szomszédos államokban levő elégedetleneket megszervezzék az illető állam ellen. Amikor a „sofför”-höz jutott ez az összeesküvés, akkor már feltéve lett családi intrikákkal is, ami egy keleti országban mindennapos. Ebbe belekevertek a sógort, a feleséget, apóst, testvért és másokat is.

A PÓZNA SZEREPE? MEGHAL A MOSSULI ANGOL KONZUL.

Ez a pózna-ügy is nagyon furcsa. Éjnek idején elindul egy király, maga vezeti a kocsiját, a sötét éjszakában nekimegy az első póznának, amely a sötétben áll és kirepül a kocsiból, nyakát szegi és meghal. Nem érhető ez olyan egyszerűen, nem olyan sablonos, nem mindennapi. Valami rejtelly és misztikum van itten, mint a svájci halálesetknél és elkezdődik a suttogás...

Mossulban nagy visszhangja támad ennek a hírtelen halálesetnek. Ott különben is van nyugtalanság, amely egy bugyog a titokzatos talajból, mint maga a nafta. Természetesen nem értették meg a hírtelen halál titokzatosát most sem. És megkezdődött a suttogás. De most már határozottabb formában. Mossul körül már határozottabban kezdik elmondani a pletykákat. Szó-bombák ezek, amelyet kellő helyen és időben helyeznek el, hogy „robbanjon”. Szervezettek, okosan, provokátoroktól intétték el a kis kavicsot, amelyből lavina lesz. Azt híresztelik: a királyt elítették lábalól. Kik tették el? „Természetesen” az angolok. Erre megármadták az angol konzult, felgyújtják házát, megölik őt és családját. Az angolok ellenséget lantszították a hírt, csak az első pillanatban nem lehetett tudni még, hogy kik azok, akik ezt a „suttogást” elkezdték? Vajon a törökök vagy a franciák? Vagy ami a legvalószínűbb... német agitátorok. Igen, ezek lehettek. Még ez a ház, amikor az angol katonaság bemasiroz nagy számban Bagdadba és Mossulba, hogy megerősítsék a helyőrségeket. Megindul a vizsgálat is és men akarták nyugtatni a felizagolt arab közvéleményt. Közben repülőgépre ül Abdullah, Transjordánia emírje és hírtelen meghalt unokaöccsének temetésére indul, akinek „halalos” ellensége volt. Hiszen mindenki tudja, hogy alig néhány nappal ezelőtt még a bagdadi rádió galázó beszédet tartott Abdullah emír ellen.

Nem érti az ember. Mi ez? Családi politika? A Hussein-család kusza vonatkozásai robbantok ki? Annak a Husseinnek, akivel annakidején Mac Mahon megkötötte a nevezetes szerződést, akinek odaigértek egy hatalmas nagy arab birodalmat és akít az angolok fényes nappal ültettek hajóra, hogy száműzzék Mekkába? Milyen irányban mennék ezek az aspirációk és törekvések? Transjordánia igyekszik kiegészíteni érdekeit Irak felé?

Még nem érkezett meg Abdullah emír repülőgépe, amikor már mindenhez későn érkezett. És király lett a három éves trónörökös, akit II. Faysal néven fognak megkoronázni, de addig a Hussein-család egyik felnőtt tagja, az elhunyt feleségének fiyere, aki az elhunyt unokatestvére. Hussein unoka fog uralkodni, mert így hagyta meg „végrendelékben” a meghalt király. Érdekes! Egy 26 éves ember hagy végrendeletet? Különösen egy keleti ember, aki falalista és nem is szokta ezt tenni, nem olyan előrelátó, hogy még halála utánra is intézkedjen. De itt ez történt. Intézkedtek is azonnal, holott — az alkotmány értelmében a parlamentnek kell intéz-

A budapesti mintavásárra utazó zsidók figyelmébe!

A mai időkben ezerszer fontosabb a családi milió, ha egy zsidó egyén, vagy család, családi, vagy üzleti ügyben meglátogatja Budapestet, hogy ott meghiit családi környezetben töltsé idejét.

Erre a célra legalkalmasabb, az általánosan ismert ort. kóser
Karmel panzió
amelyben ragyogó tisztá szobák, a legmodernebbül berendezelten várják a látogatókat. A panzó az Andrássy ut 43 alatt van, a város centrumában és konyhája a legkittünobb cildást biztosítja.

Vezetője és tulajdonosa: Friedmann Józsefné
akinek neve és szakértelme biztosítéka a legkittünobb és legigényesebb izlésű közönség ellátásának.

TE EFON:
12-59-63

kedni az örökös rendjén. Érdekes, hogy ezzel az ujjonnan kinevezett királyi régenssel mulatott a meghalt király azon a bizonyos szomorú emlékeztető széken is.

A titokzatos erők tovább dolgoznak. Alig történt meg az esemény, még a temetés sem végződött be és már jön Bagdadba a hír Londonból, hogy a „Times” szerint Nurok pasa lesz a régens, aki Angliának régi barátja és remélni lehet, hogy ezáltal semmiesem fogja zavarni az összhangot, ami közöttük eddig is meg volt.

KIRALYDRAMÁK FINALEJA — VAGY MINDEN FOLYIK TOVÁBB?

Most derült ki, amit eddig csak a benfértések tudtak. Kiderült a király temetésén, hogy ez az Irak egy kissé „operett”-szerű állam, amelynek nincsen semmiféle biztos fundamentuma. (S hogy fél mégis tőle a hivatalos cionista politika, de néha maguk az angolok is). A nép körében még nincsen beleyőkeresztve az államalkotás fogalma, a dinasztia még kevésbé bírja a nép bizalmát, minden idejelenesség jellegével bír. Most derült ki, hogy milyen ellentétes érdekek vannak itt háttérben. Másrészről Perzsiáé és más Törökország. Vannak angol-német-francia és még egyházy érdekek, amelyek szeszuszálódók és nem lehet hirtelen kibogozni még egy királyi temetés sem. Meghall, vagy nem hall meg véletlenül? Bűnös kezek által, vagy sem? Hi tudja ezt ebben a pillanatban.

Bagdadban a „soffór” halálával elemették azt a fiktót is, amely azt bizonyította volna, hogy Irak éppen olyan állam, mint a többi államok. Az arabok között nagy a gyűsz. A négy király közül ez volt az egyik, aki nagy ellensége volt a zsidó Pa-

lesztinának. A legnagyobb anticionisták egyike volt az arab uralkodók között és ezért a palesztinai arabok is nagyon meggyűszöljék. A cionista szervezett pedig láthatja, hogy miképpen hull szét a „hatalmas” arab föderáció, amelyetől úgy félnek. Nincsen mit tartani tőlük, mert szervezetenek, egymás között szétváltak, ellenségei egymásnak és nem tűrik azt, hogy egyik nagyobb legyen, mint a másik arab „király”. Láthatjuk, hogy a második „arab állam”, amely összeomlott, mert nem életképes. Az első volt Szíria, a második Irak. A zsidók láthatják, hogy az arab országoknak nincsenek megszüfőgő. Az arabok, mint államalkotók és mint a nagy föderációk hírnökei, nagyon gyengék, akikről nincsen mit rettegni, mert minden csak mesterséges erővel van tartva és az egyes európai államok politikai játékszerei. A petroléum körül folyik itt a harc.

Egy könnyelmű király meghal, huszonhat éves korában, mert részegen nekimegy egy sötét táviró-póznának, ebből az a tanulság, hogy ami „modern” ebben, azt mind Európa adta nekik. A gyors autót, a táviró-póznát, a pezsgőt, amifől berugett. Még a királyságot is az angoloknak köszönhette. De, amikor kellett, odaállították egy póznát és akkor hal meg, amikor a politika akarja. A „nagypolitika”. Ami keleti ebben az egészben, a sok infirka. Bagdad a maga mesével — ez is modern királymese — és szétvadászása, amelyből a zsidóknak egyet kell megtanulni: Az összetartás, hogy felépülhessen az egyedüli kulturális Közelkeleten és ez csak Palesztina, a zsidó Erec Jiszrael lehet... Ami pedig körülötte marad, az szervezeten arab tömeg, amelynek ötven év kell még ahhoz, hogy nagy ellenfél legyen. De ezalatt felépülhet a 4-5 milliós zsidó állam.

Egy kis elmélkedés - a parókáról

Van most egyéb gond is a zsidóság felett, mint a paróka, amely csak vallásos zsidó asszonyok fejét nyomja. De egy külföldi lapban láttuk, hogy foglalkozik a parókának, mint vallási intézménynek kérdésével és ezért foglalkozunk mi is vele, mert tévesnek tartjuk az illető újság felfogását. Azt írja, hogy a paróka nem zsidó, hanem „lengyel-szláv” paraszteredeti. Se a Biblia, se a Talmud, sem az utána való rabbinikus irodalom még csak említést sem tesz a „hajlevágásról”. A lengyel-szlávoknál volt szokásos, ha leányokat eladták a férjnek, akkor egy időben levágták tőlük a hajukat. Innen vettek át a szokást a XVI. században a lengyel zsidók, akiknél aztán átvette az egész zsidóság.

Igy írja a lap, holott a szokásról és az igazságnak megfelelő tényállás ebben a „hényes” kérdésben a következő: Régi zsidó szokás szerint előírás az, hogy férjhezment leányok, az erőtük hatás csökkentésére és szolidaritás biztosításaképpen befödik fejüket idegen férfiak előtt. Már a Talmud is előírja, illetőleg figyelmezteti a zsidó asszonyokat, hogy ne járjanak födetlen fővel és dicseri azokat, akik házukban is befödik hajukat. Már a késői-talmudikus időkben is szokás volt, hogy zsidó asszonyok befödtek hajukat. Egyik talmudi megjegyzés szerint csak a pogány nők járnak födellen fővel. Egy olyan férjes asszony társaságában, akinek feje nincsen befödve, nem szabad imádkozni. Már akkori időkben használtak idegen haját, hogy befödjük a saját maguk haját.

A középkorban kezdték meg a férjhez ment zsidó nők teljesen lekopasztani fejüket és ezután tartakák be a fejüket az úgynevezett „kupka”-val vagy „haube”-val. Csak az utóbbi évtizedekben terjedt el az emberi hajjal való befödés. A „kupka” lengyel kifejezés és fejkötés, amely rászorul a fejre és a homlok körül a „Sternbüchel”, amelyen gyöngyszemeket helyeztek el, sőt a gazdag asszonyok valamikor valódi briliánsokat is tettek rá. A „kupka” később megváltoztatta

formáját és vele kötötték be a fejüket, ahogy azt ma is viselik. A „Haarband” selyemből készült frizura, amely hasonlít a természetes hajviseléshez. Ezt követte az emberi hajból készült „paróka”, amely ellen kezdetben a chassid körök élesen tiltakoztak, mert a műhaj az emberi természetes hajtól nem különbözhet meg és ezért úgy látszik, hogy az asszony saját hajában jár. Mivel ez tiltott dolog volt, ezért elvetik a „paróka” gondolatát és egyszerűen aszerolták azt. Még a Chasam Sofer is tiltakozott a paróka viselése ellen. Viszont a parókaviselést annyira modernizálódott, hogy ma már alig lehet felismerni.

Érdekes, hogy a Kaukázusban a zsidó asszonyok saját hajukat viselik és csak a fülük mellett viselnek olyasféle két loknit, amely hasonlít a pafeszekhez, amit férfiak viselnek. Általában a zsidó nők hajnyírása hasonlít az apáca szokásához is, akik szintén kopaszra nyírják fejüket és mindig fedve tartják. Különbözik minden keresztény népnél is szokásos, ha a leány férjhez megy, akkor „födőt alú kerül” és soha paraszti-asszony nem mutatkozik kendő nélkül, ami azt jelenti, hogy már férjhez ment. Több ezer éves visszhatások ezek, amelyről tanulmányt írni, nem a mi feladatunk. Lehet, hogy vannak olyanok, akik a „paróka” ellen kifogásokat emelnek, de kétségtelen, hogy a valódi élet egyik alapvető megnyilatkozása.

Izletes jó kóser házikoszt kapható Diehlmann Vilmosnál TIM SORRA IV, Spl. Tudor Vladimirescu 24. Figyelem! Utazóknak megfelelő kiszolgálás! kedvezmény

— BUKARESTI GYÁR viz, gáz és főz armatura gyártásban nagy gyakorlatral rendelkező üzemvezetőt keres. Referenciák és cím a kiadványban. „ARMATURA” jelűe alatt keressék.

Olasz harcosok csalódása

Most érkeztek vissza a spanyol harcterületről azok a zsidó katonák, akik önként jelentkeztek a spanyol frontra. Nagyrésztük kitüntetéssel érkezett vissza. Sok sebesült is van közöttük.

Nagy megdöbbenéssel értesültek arról, hogy mennyire megváltozott a zsidókkal szembeni hangulat, amióta elmentek, hogy a fascizmusért és az olasz haza javáért küzdjenek. Megértjük ezt a mélységes csalódást. Elvégre elmentek mint teljesjogú polgárok és hazajönnek mint minden jogból és minden földi javuktól megfosztott ötdrangu állampolgárok. Amíg ők életüket áldozták az olasz nagyságért, addig otthon a legértékesebbtől fosztják meg őket: emberi méltóságuktól és önérzetüktől.

Nem is tudták sokan közülük ezt megérteni és minden lehetőséget elkövetnek, hogy eltávozzanak a „hálás haza” földjéről, valahol másutt a világon keressék és találják meg földi boldogságukat és kiábrándultan gondoljanak a régi hazára, amely életét követelte fiaitól, de kenyeret nem akar nekik adni. Szegény olasz zsidó fiúk, akik Franco uralma érdekében harcoltak a demokrácia és emberi méltóságért. Ok jót akartak és a jó helyre rosszat kaptak. Az emberi rövidlátás, kicsinyesség, a XX. század legnagyobb örülete, a fajelmélet arat diadalt a humanizmus felett és guzsbakóti, lealazza az emberi önérzetet és azt, hogy emberrel szemben egyenjogú ember éljen.

Szegénylme fogja majd az elkövetkező nemzedék ezt a mai örültséget, amely olyan grimaszt mutat az emberiség felé, amellyel meghül az emberben a vér és kezét kellene tördelnie, ha nem hinné az emberi lélek csodás feltámadásában. E spanyol front olasz zsidó harcosai ezt a „feltámadást” nem akarják bevárni olasz földön. Nem bírák el és menni akarnak egy „jobb hazába”. Csak vajjon hol vár egy zsidót ma egy „jobb haza”?

Hány zsidó él a brit Birodalom területén?

London. — A most megjelent 1939-es zsidó évkönyv szerint az angol szigeteken, Írországon kívül, 370.000 zsidó lakik. Ennek kétharmada 234.000 Londonban él. A második legnagyobb angol város, a zsidó lélekszám szerint Manchester 37.000 zsidóval, A harmadik Leeds 30.000 zsidóval, Glasgow-ban 15.000, Liverpool 7.500, Birmingham 6000 zsidóval. A brit lakossághoz viszonyítva 0,8 százalékot tesz ki számuk. Írországon 4245 zsidó lakik. Legtöbbje Dublinban.

A dominiumok közül első helyen Kanada áll. 1931-es népszámlálás szerint 156.726 zsidó él, a lakosság 1,5 százaléka. A legnagyobb kanadai hitközségek, Montreal 58.000, Toronto 42.000, Winnipeg 17.000 zsidóval.

Dél-Afrikában 102.000 zsidó él, 1,1 százaléka az összlakosságnak. A legnagyobb hitközsége Johannesburg 26.000, Capetown 11.000 zsidó lélekszámmal. Ausztráliában 25.000 zsidó él, amely 0,3 százalékát teszi ki az összlakosságnak, Sidneyben 10.000 és Melbourne-ban 9.000.

Indiában 25.000 zsidó lakik, Bombayben 8.000, Kalkuttában 1.600, Rangoonban 1500 zsidó. A brit világbirodalom többi országaiból Új Zeeland-nak körülbelül 3000 zsidó lakója van. Rhodéziának 2500, 3700 Adenben és Jamáikának 2000. Kicsi zsidó közösség van Gibráltáron, Máltában, Cipruson, Új-landlandban és a többi kolóniákon.

Albánia a zsidó történelem lapjain Sabbatai Zwi, az álmissiás Albániában fejezte be életét

Albániának az olaszok által való meghódítása történelmi reminiscenciákat ébreszt, amelyek visszamennek Sabbatai Zwi-ek, az álmissiásnak koráig. Néhány szóban visszaemlékszünk ezuttal az álmissiásra. 1626-ban született Szmirnában és 22 éves korában tűnt fel, amikor a Chmelniczky-féle lengyel támadás ezer és ezer zsidót tett földönfutóvá és haltak meg a pogromok által. Ekkor kezdték hirdetni, hogy a messiási vajjudások közé tartoznak ezek a nyugtalan idők. Ezek az események izgatták Sabbatai Zwi fantáziáját és tanítványai körében hirtelen kezdte, hogy ő a várva-várt messiás.

Megirtuk már kalandos életének sok fázisát, hogyan töltött hosszú időt Machpela barlangja mellett, hogyan terjedt el mindjebb hirtelen, hogy ő a messiás, aki a zsidóság új, boldog korszakát indítja meg. Amikor Konstantinápolyba érkezett, a nagyvezír börtönbe vetette, majd a szultán magához hívatta és azt mondta neki, hogyha 6 valóban messiás, akkor csodákat kell tudjon művelni s ezért levágatja fejét — vagy térjen át a mohamedán hitre. Sabbatai Zwi az utóbbit választotta, de ez a lépés sem tudta lívei egyrésztében a hitet kiölni küldetésében. A szultán azonban megunt a személye körül nyugtalanságokat és izgalmatokat és ezért Albániába száműzte, ahol Dulcigno városában halt meg mint száműzött 1676-ban. Tisbeavkör született és Jomkippur napján halt meg.

Albánia különben nem játszott szerepet a zsidóság történelmében. Még hitközségek sem alakultak sohasem, alig néhány száz ember élt ottan eddig is, akik zsidóknak vallották magukat. Mint érdekességet megemlítsük, hogy a világháború után, amikor megalkult az önálló Albánia, az Egyesült Államok követe egy Bernstein Herman nevű hírlapíró képviselte hosszú időn át. Hol lehet most Bernstein Herman? Hol van már Albánia?...

— AZ ARADI HITKÖZSEG KEPVISELŐTESTÜLETÉNEK VALASZTASA. —

Aradról jelentik: Vasárnap délelőtt zajlott le az aradi neológ hitközség képviselőtestületének megválasztására kiírt választás. A választás iránt fokozott érdeklődés nyilvánult meg és nem kevesebb, mint öt listát nyújtottak be. Több, mint a szavazásra jogosultak fele szavazott. A választás eredményeként az alábbiak lettek képviselőtestületi tagok: Bornstein Sándor, Bornstein Rezső, Eichner Ákos, Engel Gyula, Farago Rezső, dr Fischer Jenő, dr Goldschmidt Lipót, Goldschmidt Miklós, Grünstein Armin, Guttmann Aladár, dr Herzog Sándor, Holló Frigyes, Huppert Fülöp, Kalmár József, Kaufmann Lajos, dr Keppich Jakab, Kerpel Izso, Sándor Béla, dr Singer József, Singer Lipót, dr Somló Armin, Schwartz Armin, dr Székely Ferenc, dr Székely László, Szégyi Oszkár. Pótagokként az alábbiak kerültek be: Szűcs F. Vilmos, Hegedűs Gyula, dr Valkó Dezső, Földes Soma, Hirsch Jenő, Stern Oszkár, Lágyi Izso, dr Téthi Pál, dr Szamek László, Grosz Gyula, Benedek János és dr Seiner József.

— GHIMESÉN ÁPRILIS 20-AN MEGALKULT AZ UJCIONISTA HELYI CSOPORT. Geisler V. megnyitotta után Farkas Perc központi főtitkár tart programbeszédet. A közgyűlés a következő vezetőséget választotta: Elnök: Schweitzer Mozes, titkár: Schechter Suel, álljajbiztos: Geisler Benjámin, pénztáros: Maidenek Oskar. A közgyűlést vezetőségi ülés követte, ahol összehívták a helyi csoport munkaprogramját. (Szt.)

MINDENKI HASZNÁLJA!

Franciaországban, Angliában, Romániában és még Kanadában vagy még távolabbi országokban is, mindenütt csak dicséretét fogja hallani az Urodonal páratlan jótéteményeinek.

A városokban és falvakban egyaránt, mindenütt találni fog betegeket, akik eme csodálatos gyógyszer intenzív használatára révén megszabadultak köszvény, reuma, vese és hólyagkővek okozta borzalmas szenvedéseiktől.

Ha azt akarjuk, hogy a köszvényes bántalmak gyógykezelése valóban eredményes és emellett kíméletes legyen, gondoskodnunk kell arról, hogy az a kezelés áthassa a testnek összes szöveteit és nedveit és hogy elérje az ízületek legátváltabb eső pontjait is. Nem elegendő, ha a vérkeringésből egyszerűen csak eltávolítjuk, illetve a véreltávolításuk azokat a „romlott nedveket”, amelyek húgysav és húgysavas nátrium formájában elváltakoztatják a vér rendes összetételét. Szükséges, hogy ezen kívül feloldjuk azokat a húgysav lerakódásokat is, amelyek burkolat formájában lerakódnak, a szövetekre, kéngeket képeznek az ízületi szalagok mentén és a porcokban, homokszerű lerakódásokat formálnak és ezzel megakadályozzák a végtag ízületek szabad mozgását. Erre a feloldó hatásra egyedül az Urodonal képes. Ily különleges erőteljes hatással csak az Urodonal rendelkezik; ami egyébiránt világsikerének magyarázata is.

Professor G. LEGEROT Az algéri természettudományi főiskola volt élettani tanára.

AZ URODONAL

nélkülözhetetlen a köszvény gyógyításánál.

CHATELAIN-GYÁRTMÁNY Használja teljes bizalommal! Kapható gyógyszerárakban és DROGÉRIÁKBAN

— HALALOZÁS. — A homonnai zsidóságot közvetlenül pesach előtt nagy veszteség érte volt zsidó iskolaigazgatójának, Lengyel Samuának 77 éves korában történt elhunytával. Lengyel Samu, mint kiünne pedagógus és szónok igen nagy megbecsülésnek örvendett az egész országban. Mint egészen fiatal ember 54 évvel ezelőtt került Homonnára és a város közéletében áldásos tevékenységet fejtett ki. Irodalmi munkássága közzismert. Temetése a lakosság óriási részvétele mellett ment végbe. Bucsubeszédet Ehrenreich rabbi, Friedmann Dávid és dr Fisch Jenő tartottak. (FD.)

— AZ OSE ES TOZ ZSIDÓ EGESZEGVEDELMI SZERVEZETEK KÖZPONTI TANACSNÁK ÜLÉSE PÁRISBAN. A zsidó távirati iroda a következő közleményt kapta az OSE zsidó egészségvédelmi szervezet párisi központjától: Az utolsó idők eseményei egész sorozat új kérdést elvi állították a zsidó társadalmi szervezeteket. A menekültek és kiűzöttek áradata napról napra növekedik. Kelet- és Nyugat-Európa országában a menekültek ezreit helyezték el táborokban, százezrek bolyonganak hónapokig, néha évekig céltalanul az utakon. A gazdasági segélyezés kérdésénél nem kevésbé égető a menekültek orvosi és egészségügyi segélyezése. Ehhez járulnak még azok az általános helyzetből adódó problémák, amelyek súlyosan érintik a kelet-európai zsidó centrumokban élő tömegeket. Az OSE

és TOZ zsidó egészségvédelmi szervezetek közös ülést tartottak, amelyen megtárgyálásra kerültek az összes időszerű zsidó társadalom-segélyezési kérdések. A lengyelországi, litvániai, lettországi és franciaországi OSE és TOZ tisztviselők részvételével szombaton, április 16-án a két szervezet nagyfotosszerű tanácskozásokat tartott Párisban. Az elhangzott beszámolókból kitűnik, hogy a nehéz különleges kérdésektől eltekintve, amelyeket a menekültek segélyezése hárt a szervezetre, a két szervezet rendes munkássága állandó növekedést mutat fel, különösen a gyermekvédelem terén. A tanácskozásokon különösen nagy figyelmet szenteltek a menekült gyermekek segélyezésének, annál is inkább, mert jólinformált körök véleménye szerint Németországban tízezer olyan gyermek van, akiket szülei kénytelenek voltak elhagyni. A szervezetnek nemcsak fontos elvi kérdéseket, de felelősségteljes erkölcsi és nevelési kérdéseket is kell megoldania. Ezeket a kérdéseket csak az összes zsidó rétegek tevékeny közreműködésével lehet megoldani.

— A NEMET HATÓSÁGOK UJBOJ ENGEDÉLYEZTEK A PRAGAI HICEM AKTIVITÁSÁNAK FOLYTATÁSÁT. Teljesen megbízható forrásokból származó értesülések szerint a német hatóságok megengedték, hogy a prágai HICEM április 24-én újboj fölvegye tevékenységét.

Jeruzsálem. — Az angol rendőrség és katonaság közös tevékenységének eredményeképpen az utolsó napokban több mint 240 arab terrorizist tartóztattak le. — A Hiszdadrut Hávodim, zsidó munkások szakszervezete által közzétett statisztikák szerint a szervezet tagjai meghaladják a százezeret. A szakszervezet összes tagjainak 36 százaléka földműveléssel foglalkozik.

Moszkva. — A szovjet kormány magas kitüntetésben részesítette a moszkvai jiddis színház tizenlehet tagját. A legmagasabb kitüntetés, a Lenin rendet Solomon Mivhael kapta.

Lisabon. — Husz németországi zsidó menekült, akiket nem engedtek Montevideóban partraszállni és a portugál kormány rendkívüli engedéllyel Liszabonban telepedtek meg. Április 23-án a Sztúrnia hajón Boitviva vándorolnak.

London. — A Baldwin-alap végrehajtó tanácsa közli, hogy május 15-én, szombaton egész Anglia területén „Anyák napját” rendez. Ezen nap alkalmával felhívással fognak fordulni az összes angol anyákhoz, hogy segéd kezzenek további ezer németországi menekült gyermek Angliába való menekítéséhez szükséges összeget előteremteni. Az anyák napján az angol asszonyok tízezei fognak házi és utcai gyűjtéseket rendezni.

Tel-Aviv. — Az angol hatóságok átkutatták Dzsennin arab közleg vidékét és hat mérföldre a községtől az arab terrorizist egyik igen jól felszerelt fegyvertárára fedezték fel. A hatóságok 69 géppuskát, 1 géplegyvert, 5 aknavetőt, 4 bombát, 4869 töltényt, 500 gyujtót, nagymennyiségű robbanóanyagot, teljes telefonfeszlerelést, sok fontos okmányt és egyenruhákat koboztak el. Az egyenruhák egyiké Abu Dura-e, a felelmes terrorvezér. Mialatt a hatóságok felfedező tevékenységüket végezték, agyonlőtték az egyik terrorizist.

Prága. — A napokban újabb ifjúsági bevándorló csoport indult el Palesztinába. Március óta 500 ifjú került ki az országba. — A Gestapo szabadlábúra helyezte Hanna Steiner asszonyt, a csehszlovákiai Wizo országos elnöknőjét, akit a náci-bevonulást követő napokban tartóztattak le. Újabb információk szerint Steiner asszony szabadlábúra helyezése 500.000 csekkorona kaució ellenében történt.

New-York. — Az amerikai németek szövetségének 8000 tagja között lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy a szervezet igen élénk antiszemita tevékenységet fejtett ki. A szövetség iskoláit antiszemita irodalommal árasztották el. A szövetség buffalói helyi csoportjának vezetője, Hans Neubeck beszédet mondott és többek között arra szólította fel a szövetség tagjait, hogy szakítsanak meg mindennemű összeköttetést olyan alsóbbrendű emberekkel, mint a zsidók és ne vásároljanak tőlük. Az amerikai német ifjúságot a vértisztaság szellemében kell nevelni és nem szabad csak németekkel vagy más népek északi fajbútorokkal házasságot kötni — mondotta Neubeck. A szervezet aktivitását most az igazságügyi minisztérium vizsgálja felül és dönteni fog a fogyanatosítandó lépésekről.

Bratislava. — A szlovákiai hatóságok 22 zsidó újságírórt felszólítottak, hogy hagyják el az országot. A kiutasítottak nagyrésze magyar állampolgár. A szlovákiai magyar kisebbség a zsidókérdésben két pártra oszlott. A radikális elemek a zsidók kizárását követelik a magyar szervezetektől. Ezek magyar nemzeti szocialista párt alakítását követelik, mely szoros kapcsolatot tartson fenn a magyarországi nyilaskeresztesekkel és szigorúan antiszemita kurzust kezdmenyvezzen a szlovákiai magyarságon belül.

Bruxelles. — A belgiumi lengyel zsidó frontarcosok szövetsége elhatározta, hogy minden erejéből támogatni fogja a lengyel nemzetvédelmi alapot. Ezirányban felhívást intéztek az összes Belgiumban élő lengyel állampolgárságú zsidókhoz és az akció eredményei minden várokozson felültek.

— AZ ALBAN ZSIDÓK HELYZETE. Mértékadó körök részéről a következő jelentés futott be a zsidó távirati irodához az albániai zsidóság sorsáról: Albániában igen kisszámú zsidó lakosság él. A benszületett zsidók száma elenyésző, legnagyobb részük az Ausztriából menekült zsidók teszik ki. A zsidók kereskedelemmel foglalkoznak és csak elvétve akad közöttük szabadfoglakozású. Az albánok mindig a legnagyobb megértés és jóakarattal tanúsították a zsidók irányában. Az itteni zsidóságot páni félelem fogta el, hogy sorsuk most hasonlóvá válik az olaszországi zsidóságéhoz, annál is inkább, mert javarésztük „politikai menekült”. Ezeket az a veszély fenyegeti, hogy kiadatásuk után a Gestapo kezei közé kerülnek. Száz menekült, akiknek bevándorlását annakidején Zogu király soronkívül engedélyezte, arra vár, hogy tovább vándorolhasson az Egyesült-Államokba.

— LETREJÖTT A MEGEGYEZÉS A JUGOSZLÁVIA ÉS PALESZTINA KÖZÖTTI TÖKE-TRANSZFER ÜGYEBEN. A jugoszláv pénzügyminiszter jóváhagyta a Palesztinába való tőke-kivitelre vonatkozó transzfer-szerződést. A transzfer lehetőségét elsősorban a cionista alakok fogják kihasználni a Jugoszláviában gyűjtött adományok Palesztinába való átutalására. A szerződést azonban előnyösen használhatják ki azok a magánszemélyek és kereskedelmi vállalatok is, amelyek kereskedelmi összeköttetést tartanak fenn Palesztinával. A pénzügyminiszter által jóváhagyott szerződés rendezi azoknak a személyeknek a vagyion átutalását, akik Jugoszláviából véglegesen Palesztinába vándorolnak. E célból a jugoszláv Nemzeti Bank külön folyószámlát fog nyitni, amelyre az érdekeltek dinárban fizetik le azokat az összegeket, amelyeket Palesztinában fontban fognak kifizetni.

— ELYNYOMJÁK A JERUZSALEMI ARAB SZTRAJKOT. (Jeruzsálem). Az angol rendőrség által fogantatosított letartóztatások ellen tiltakozás jeléül a régi város arab kereskedői hétfőn sztrájkba léptek, amely átterjedt az új város arablakta részeire is. A katonai hatóságok kijelentették, hogy amennyiben a sztrájk azonnal nem szűnik meg, annak befejeztével az üzletek újból való megnyitását annyi időre nem engedélyezik, ahány napig a sztrájk tartott.

— NÉGY TONNA ARAB FEGYVERT ÉS MUNICIÓT A TENGERBE VETETEK. A rendőrség és katonaság négy tonna fegyvert, municiót és robbanó anyagot, köztük 1000 fegyvert és 570 revolvért, amelyeket araboktól koboztak el, a tengerbe vetettek. Nablus közelében, egy barlangban megtalálták a hatóságok a terrorbandák vezérkarának irattárát. Az iratok között megtalálták az illegális vészbírószám névsorát is, amely tudvalevőleg számos halálos ítéletet hozott.

— MAGAS KITÜNTETÉSBEN RESZESÜLT ELFER ALADAR VOLT KOLOZSVARI EGYETEMI TANÁR, AZ EUROPAHIRU ZSIDÓ BELGYÓGYÁSZ. Elfer Aladar volt kolozsvári egyetemi tanár, az orvostudományok terén végzett több évtizedes, érdemekben dus munkásságáért, a francia kormánytól magas egészségügyi kitüntetést kapott. Ez a kitüntetés, amely a külföld megérdemelt hódolatának jele a nagy tudással szemben, őszinte örömet keltett Elfer tanár nagyszámú tisztelőinek körében. A kitüntetés nem csak a kiváló tudás érdemeinek elismerése, de egyben hódolat a legszerényebb ember áldásos munkájá iránt is, aki hosszú évtizedeken keresztül, igaz emberbaráti szívvél segített szenvedő embertársain.

BUN DE IMPRIMAT. „GRAFICA”, ORADEA

B-U-M-D-R

DACHANI HUMOR

Két zsidó találkozik és az egyik megkérdi: — Te, mi az a gyűjtőtábor? — Hogy egy gyűjtőtábor mi? Hát idefigyely, megmagyarázom. A gyűjtőtábor az egy nagy terület, amely drótkerítéssel van körülvéve és a drótkerítésen kívül van bevezető. A drótkerítésen kívül még három század katoná és ötven hatalmas bulldogg is őrzi. Itt szünetet tart, aztán bizalmasan hozzáteszi: — De azért mi mégis be tudunk jutni.

OPTIMISTA ÉS PESSZIMISTA

Két német zsidó találkozik és arról beszélgetnek, hogy a berlini zsidók közül ki az optimista és ki a pesszimista? Az egyik végül is ezt a magyarázatot adja: — Az optimista a börtönben ül, a pesszimista viszont Londonban sétál.

KORKEP

— Te hogy állsz tulajdonképpen a nagyszüleiddel? — Mit mondjak, olyan mázlistá nincs a világom, mint én. — Hogy-hogy? — Telenc vagyok.

PRAKTIKUS BETEG

Egy falusi korcsmáros megozsgálatja magát az orrossal, aki a vizsgálat után kijelenti: — Uram, magának epeköve van. — Remek — mondja a korcsmáros. — Mi ebben a remek? — Mert értelmeszedésem is van, majd csinállok egy építési vállalatot.

JOGOS KERDES

Eit itt Váradon két öreg zsidó, testvérek voltak és szegények. Egyik bankgazdától minden estején kaptak száz-száz lejt. Most estején csak egyik jelent meg és elmondta, hogy a másik meghalt. A bankgazdát erre ünyújtott neki egy darab száz lejst. — Kérdezte az öreg. — De hiszen a bátyja meghalt. — Na igen, de maga az örökös, vagy én?

FINOMAN...

Egy utazó üzleti körútján egy kis községbe érkezik és mivel nagyon ches, beül egy vendéglőbe és ebédel. A vendéglős rántott halat tesz elébe, aminek az utazó mohón nekilát, de már az első falat után így szól a vendéglőshöz: — Brengen se mer e Stechle. A vendéglős nem érti ugyan, hogy mire kell az utazónak a halhoz bot, de azért kihoz egy botot és odaadja neki. Az utazó pedig fogja a botot, elkezd vele a halat ütögetni, miközben folyton ezt ismételteti: — Fischele, darf man e so stinken?

ELEGEDETLEN HITSORSOS

Egy vidéki városka új rabbit választott. Egyik hitsorsos valamilyen ügyben beszélni akart a rabbihoz, de az előszobában elébe állt a rabbi bocherje és azt mondta neki: — Most nem lehet bemenni, a rabbi tanul. Másnap újra csak azzal fogadta a bocher, hogy nem lehet bemenni, mert a rabbi tanul és harmadnap megint. Erre aztán már feltorjant a zsidó: — Hogy az ördög vigye el a hitközséget, hát nem tudnak egy olyan rabbit idehozni, aki már eleget tud?

LOGIKA

A bocher kitünő evő hírében áll és vendéglátó gazdája azt mondja neki a bö ebéd után: — Na bocher, meg tudnál-e most még tíz szilväsombócot enni? — Meg én. Behozta a tíz szilväsombócot, a bocher nekilát és kilencet egy-kettőre megesszik, de a tizedik már nem megy. Szomoruan néz a látra és felsóhajt: — Micsoda egy marha vagyok én, hogy ezt a tizediket nem eszlek eltem meg.

NÉPÜNK

Director și Șefredactor: Wasserstrom Sándor REVISTA EVREIASCĂ Redactor responsabil: Leitner Zoltán

Meddig tart a járvány?

Több száz millió ember feszült figyelemmel állott a rádióhőszülékek előtt néhány nappal ezelőtt, pontosan tizenkét órákor, hogy hallja a „kinyilatkoztatást.” Korunk legnagyobb történelmi alakjának mondotta ő saját magát, de méltó helyét csak az utókor fogja pontosan megjelölni. Őt világörzében lakó emberi százmilliók nem tudták, hogy mit hoz ez a beszéd, az eredmény pedig az volt, — mert a „tömegnek” szólott, — hogy mindenki megtákolhatta benne azt, amire várt. A pacifisták úgy vélekedtek utána, hogy „mégsem volt olyan háborús,” ahiknek pedig az erős hang kellett, azoknak ott volt a felmondott angol-német Hottagegyezmény, meg a felmondott lengyel-német megnemtámadási szerződés.

Mondotta, hogy az angolok ezerszámra pusztítják a „szegény arabokat”, hogy az oda „betelakodó” zsidóknak helyet csinálnak. Az egész világ tudja azt, hogy vannak országok Középeurópában, ahonnan kergetik a zsidókat. Es, ha ősi földjükhöz akarnak nines-telenül és minden javaikból kifosztottan új életet kezdeni, akkor jön a Vezér és azt mondja, hogy a „szegény arabok” földjére „betelakodnak” a zsidók. Vajjon az arabok veszélyeztetik-e a brit szigeteket? — kérdezte a Führer és erre gunyos hahota hallatszolt az érzékeny rádióhőszülékeken keresztül. Nevettek a zsidó milliók tragédiáján, nevettek a Reichstag tagjai azon, hogy az onnan kikergetett emberi százezrek menekülési helyére vonatkozólag is ilyen megjegyzést tesz egy kilencven milliós nép vezetője. „Eltér”-ről beszélnek a németek és „helyet a nap alatt” a jelszavuk, hát nekünk zsidóknak nincsen helyük a nap alatt? — Nekünk csak a sir állhat rendelkezésünkre, meg a földi pokol minden gyötrelme?

Wells jut eszünkbe, a híres angol író, aki egyik irásmlvében azt a „fantasztikus” kérdést teszi fel, mi lenne, ha a világ összes diktátora egy autó vagy repülőszerecséltenség folytán egyszerre vesznének életüket. Vajjon fellelézene a világ? O azt írja, hogy igen. Mi nem mondunk véleményt, mi csak Wunschtraum-nak gondoljuk azt, amit ő fantáziának tart.

De akár eljönne ez a „katasztróla”, akár nem, mi szentül hisszük, hogy a pusztító járvány, amely ma nem csupán a „zsidó tanítványokat”, hanem a zsidó tanítókat — az emberiség tanítóit — ért, egyszer el fog mulni. Eljön még korunk pestisjárványának megszünése is, mikor minden gunyos megjegyzés, minden lenézés dacára, eljön a szefira 33-ik napjának, a Lagbeomernek örömnépe, amikor újra boldogan fogjuk mi is összehozásítani az emberiség nagyobbik felét a humanizmussal, a szeretettel, s ennek a nashnak boldog örömében fog újra hallatljani a világ és ellefelelteni korunknak azt az idöszakát, amikor a „szahill” nem csupán a gyász-nak, hanem a „zsidó bün”-nek is ismérve volt. Eljön a 33-ik nap, amely újra az örömnak és zsidó boldogságnak, felszabadulásnak napja lesz!

Mialatt a terrorista akciók tovább folynak

A kairói arab konferencia nemzeti kormány létesítését követeli Palesztinában

Kairó. — Az angol hírszolgálati irodák jelentése szerint a Kairóban ülésező Palesztina-konferencia, amelyen az arab államok és a palesztinai arabok képviselői vettek részt, újabb javaslatot terjesztett az angol kormány elé. Az arab javaslat a következő pontokat tartalmazza: 1. A rend és a nyugalom helyreállítása után nemzeti kormány alakuljon Palesztinában palesztinai miniszterekkel, angol kormánytanácsosok közreműködése mellett. 2. A zsidó bevándorlást a legközelebbi öt évre 75 ezer emberre korlátozzák, beleértve azokat az illegális bevándorlókat is, akik az utóbbi hónapokban jöttek Palesztinába. 3. A zsidó földvásárlást kössék olyan feltételekhez, amelyeket a nemzeti kormány és a főkörmányzó fog együttesen megállapítani. 4. A palesztinai nemzetgyűlés, amely az ország egész lakosságát képviseli, három év után újból meg fogja vizsgálni a helyzetet és alkotmányt fog adni az országnak.

lik, hogy az angol kormány még tárgyalási alapul is elfogadja a kairói konferencia javaslatát, amely az egész palesztinai zsidó építőmunka felszámolásával egyenlő.

UJABB TERRORAKCIÓK.

Haifa környékén egy új vezér, Abu Baker irányítása mellett a felkelők harcba szálltak a katonasággal. Azután Nazaret felé vonultak el, ahol a Farhun család tagjai ellen intéztek támadást. Ez a család angolbarát érzelmeiről ismertes. A család két házát, valamint néhány középületet felgyújtottak. A támadás során egy arab asszony meghalt, egy apaca megsebesült, míg a család egyik tagját a felkelők magukkal cipelték. A hatóságok szigorú intézkedéseket tettek a rend fenntartására. A város főterén kedden reggel merényletet is követtek el, amelyek egy lapszerkesztő esett áldozatául.

A PALESZTINAI ARAB TERROR APRILISI VESZTESEGLISZTÁJA.

Jeruzsálem. — Az április arab terrorizmus mérlege: 41 arab, 14 zsidó és öt angol vesztette életét. Egyidejűleg jelentik Jeruzsálemből, a hatóságok intézkedtek, hogy a három hónap óta zárva tartott arab vendéglöket újból megnyissák.

Kairói beavatott körök tudni vélik, hogy ha az angol kormány elfogadja ezeket a javaslatokat, az arabok képviselői fel fogják szólítani a palesztinai arabokat, hogy szüntessék be a zavargásokat. Zsidó körök viszont képtelenségnek íté-